

JUL 24 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENTYBĖ

76 M. 28 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

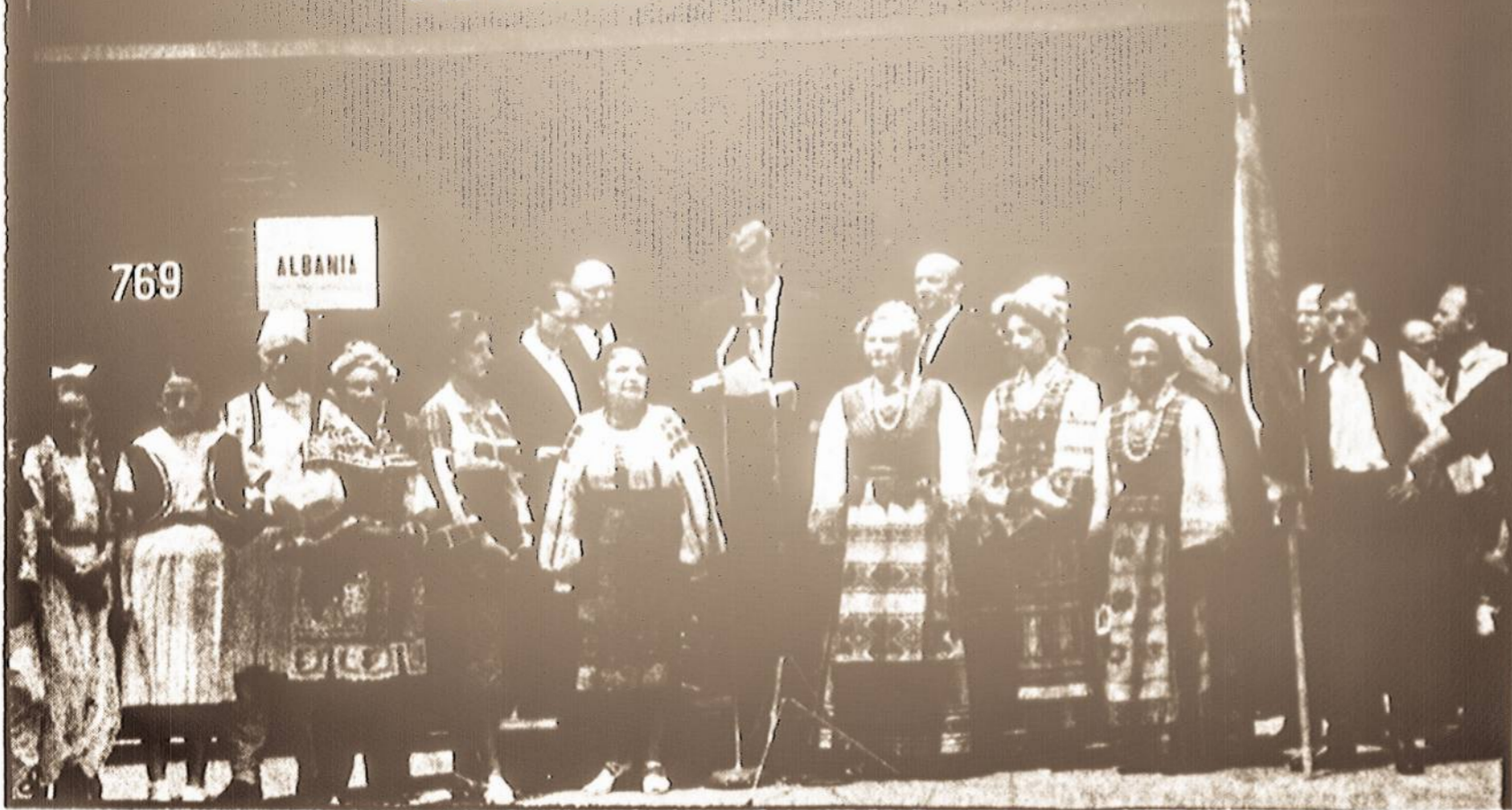
1962 M. LIEPOS (JULY) 20 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

FREEDOM FOR THE CAPTIVE NATIONS

ASSEMBLY OF CAPTIVE EUROPEAN NATIONS

Pavergtųjų Tautų savaitės atidarymas New Yorke prie tų tautų vitrinos, esančios skersai gatvę nuo Jungtinių Tautų. Tribūnoje prie mikrofono kalba kongresmanas John V. Lindsay. Šalia - iš lietuvių tautiniais drabužiais: L. Gudeliėnė, I. Petniūnaitė ir B. Maciužinskaitė. Toliau - VLIKo pirm. dr. Ant. Trimakas ir R. Kezys. Vyt. Maželio nuotrauka

Pavergtųjų Tautų savaitė

New Yorke įvyko eilė iškilimų, kuriomis paminėta Pavergtųjų Tautų savaitė, jau ketvirtį metų iš eilės proklamuojama JAV Prezidento. Ta savaitė pradėta liepos 15 d. Proklamacijoje prezidentas kviečia amerikiečius tą savaitę paminėti atitinkamomis iškilimėmis ir darbais, taip pat skatina atnaujintu atsidėjimu dirbti, kad išsipildytų visų žmonių tautinės nepriklausomybės ir asmeniškos laisvės troškimai.

Proklamacijos tekstas, savo turiniu visiškai panašus į pernykščių metų tekstą, pasirašytas prezidento Kennedy ir valstybės sekretoriaus Rusk. Pavergtųjų laisvinimo veiksniai, panašiai, kaip ir eilė Amerikos senatorių ir kongresmanų, reiškė mintį, kad proklamacija esanti per "švelnaus" pobūdžio, ir priminė prezidentą Eisenhowerį, kuris buvęs "griežtesnis ir konkretesnis". Bet daug kas sutiko, jog geriau ir tokia, kokia yra, negu jos visiškai nebūtų buvę, kaip kai kuriuose sluoksniuose dar pereitą savaitę buvo prisibijoma.

Tas prisibaiminimas buvo atsiradęs ryšium su Kennedy administracijos rodomu atsigargumu pareiškimuose prieš sovietus. Tačiau ir prez. Kennedy, skelbdamas proklama-

ciją, kaip pernai, taip ir šiemet nurodė, kad jis tai daro pagal 1959 m. Kongreso rezoliuciją, kuri įgalioja ir prašo Prezidentą skelbti tokias Pavergtųjų Savaites, ligi visame pasaulyje neliks pavergtųjų. Pavergtųjų Savaitė pradėta liepos 15 d., sekmadienį, iškilmingomis pamaldomis šv. Patriko katedroje, dalyvaujant kardinolui Spellmanui, Popamaldy, prie Europos Pavergtųjų Tautų vitrinos, esančios skersai gatvę nuo Jungtinių Tautų, iki pusės stiebo buvo pakeltos devynių tautų vėliavos, aidint jų himnų garsams. Kalbas pasakė kongresmanai Victor Anfuso ir John Lindsay, American Friends of Captive Nations pirmininkas Christopher Emmet ir kt. Šias iškilmes rengė laisvėje esančių pavergtųjų tautų organizacijų atstovai ir juos remiantieji amerikiečiai, kilę iš kraštų, kurie dabar yra sovietų pavergti.

Liepos 17 d. vidudienį New Yorko miestas surengė savo iškilmes, kuriose dalyvavo amerikiečiai ir Pavergtųjų Tautų atstovai. Pagrindiniu kalbėtoju buvo miesto tarybos prezidentas Paul R. Screvane, pavadavęs šiuo metu Europoje atostogaujantį miesto mērą Robert F. Wagner.

Miesto atstovas perskaitė

proklamaciją, skelbiančią Pavergtųjų Tautų Savaitę, o taip pat ir mero Wagnerio telegramą, kurioje tasai pareiškė, jog "laisvės reikalas laimės prieš visuotinę vergijos grėsmę."

Nukelta į 12 psl.

MES VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Šimtą metų prieš mūsų Mindaugą gyvenęs prancūzas filosofas Abelardas sakė: Klausimus kelti sveika, nes bediskutuodami, galime gal kai ko ir pramokti.

Lietuvių Kultūros Kongreso metu Chicagoje ruošinama simfoninis koncertas, kurį J. Kačinskas diriguos. Tarp kitų, bus atlikta Švenčionių apylinkės lenko vilniečio M. Karlovičiaus I Pas. karo metu sukurta Lietuviška Rapsodija. Programos sudarytojas prof. V. Jakubėnas Draugui pareiškė: "Dabartinėje Lietuvoje sukurta nemažai simfoninių veikalų. Yra tikrai vertingų, lietuviško pobūdžio, neturinčių apčiuopiamo ryšio su dabartine santvarka. Bet jų atlikimas Kongreso metu galėtų gauti tam tikro politinio pobūdžio."

Tų kūrinių Lietuvių Kultūros Kongresas todėl negirdės, nes rengėjai tiek bolševikiškai nutauto, kad meną pavergia politikai. Geriausias lenkas, negu nelaisvas lietuvis! Mūsų šventieji raštai, matyt, kai ką įtikino, kad išeivijos (tautos šakos) kilniausia šiuo tragingu metu pareiga yra ignoruoti tautos kamieno talentų kūrybą, nes, viena, kūrėjai politiniai nelaisvi, antra, kitas šv. Raštas teigė, Izaokas gali pagimdyti Jokubą. Žmonijos istorija, rodos, nepateisina pažiūros, kad tautinė kultūra vis kuriama užsienyje, ne namie.

Pasikalbėjime su Kanados Tėviškės Žiburiais tenykštės Bendruomenės galva dr. J. Sungaila tokias mintis beria: "Šiandien belieka tik kalbėti apie JAV lietuvių Bendruomenės formalų perėmimą vadovauti Lietuvos laisvinimo darbui." Pilnai priitariame daktaro nuomonei, kad lietuviškas darbas užsienyje remias: vien išeivija, o ši turi teisę demokratiniu būdu išsirinkti vadovus. Bet kur būtų demokratinis būdas, jei 27,000 išvietintųjų net daugumos neatstovaujanti Bendruomenė perimtų (kokių būdu?) darbą iš daug daugiau tikstančių atstovaujančio ALTO, kurio balsas, kaip JAV piliečių, svaresnis politikos viršūnėse Washingtone, negu nepilietiškos Bendruomenės. Mediciniška išmintis, matyti, nevisada sutampa su politine.

Nukelta į 4 psl.

Po iškilmingų pamaldy šv. Patriko katedroje, New Yorke, pradedant Pavergtųjų Tautų savaitę. Iš k. į d.: prel. M. Kenėžis iš Elizabeth, N. J., kardinolas F. Spellman ir prel. Bela Vatra.

Dr. Alg. Nasvytis (kairėje) ir Julius Jodelė (dešinėje) aplankė senatorių Tom Kuchel (viduryje) jo raštinėje Washingtone. Anot senatoriaus Kuchel, Lietuviams nereikia daugiau rašyti laiškų rezolucijų reikalu respublikonams, nes jie visi esą už rezolucijas; visas spaudimas dabar turįs būti nukreiptas į demokratų. J. Stankaus nuotrauka

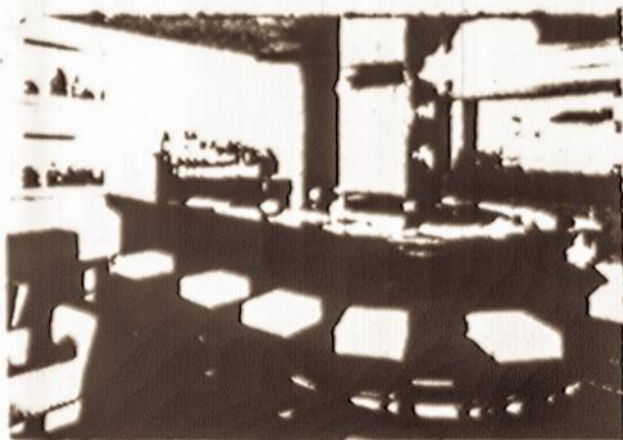
LB Lietuvių diena

Šiais metais, kaip ir praėjusiais, Kalifornijos Lietuvių Dieną rengia LB Los Angeles apylinkė. Lietuvių Diena įvyks rugsėjo 9, sekmadienį, Los Angeles Breakfast klubo patalpose, 3201 Los Feliz Blvd. Lietuvių Dienon iš Chicagos atvyksta solistas Stasys Baranauskas-Baras. Tai bus reta proga išgirsti jo dainų ir arių koncertą. Ta proga taip pat rengiama dail. J. Paukštienės meno paroda. Tikimasi, kad į šią dieną suplauks ne šimtai, bet tūkstančiai Lietuvos iš visos Kalifornijos, nes šiuo metu Kalifornijoje jau yra apie 30,000 Lietuvos. LB Los Angeles apylinkės valdyba liepos 13 d. buvo su-

šaukusi organizacijų pirmininkų pasitarimą Dienos organizavimo klausimu. Dalyvavo 27 organizacijų atstovai ir pažadėjo visiška paramą LB apylinkėi organizuojant ir rengiant šių metų Lietuvos Dieną. Apylinkės pirmininku yra Antanas Skirius. LBIT

- * Adomas Bekša, vietos Lietuvos veikėjas, paskutiniu metu susirgo.
- * J. Polikaitis, liepos 28 d. Chicagoje susituokia su Irena Valaityte, kuri iki šiol taip pat gyvena Los Angeles ir čia tęsė savo studijas. Jaunavedžiai planuoja įsikurti Chicagoje.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūvims
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai
VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

Sekmadienį, 1962 m. Rugpiūčio - Aug. 5 d.

Visi keliai veda į metinį

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO PIKNIKA

rengiamą Didžiojo New Yorko Lietuviams

JAMAICA POLISH NATIONAL HALL & PARK
108-11 SUTPHIN BOULEVARD, JAMAICA, L. I., N. Y.

Programoje:

- "Linksmieji Brėliai"
- Lietuvaitės gražuoles rinkimas išrinkti "Miss Lithuania, 1962"
- Sokimo varžybos
- Lietuviškos sutartinės

PIKNIKAS PRADĖJA 8 VAL. 30 MIN. • SOKIMAI 5 VAL. IR 10 VAL. • PROGRAMA 6 VAL. VAK.

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT

Įėjimas — \$1.00 ir 25c už ženkliuką (auka Radijo Fondui)

Nuoširdžiai Jus kviečiame! — *Jakubas J. Stukas*, Direkt.

Kalifornijos Lietuvių diena

Los Angeles šv. Kazimiero parapija šiemet Lietuvos Dieną rengia sekmadienį, rugpiūčio 19 d., Lietuviams įprastose vietose: Los Angeles Breakfast Klubo patalpose, 3201 Los Feliz Blvd., Los Angeles, Cal. tik penki blokai nuo Lietuvos šv. Kazimiero bažnyčios.

Lietuvių Dienai numatyta tokia dienotvarkė:

10:30 val. ryto šv. Mišios šv. Kazimiero bažnyčioje. Pamokslą sako tėvas Jėzuitas Juozas Vaišnys, "Laiškai Lietuviams" redaktorius.

11:30 iki 8 val. vakaro duodami lietuviški pietūs ir gėrimai. Veikia laimės mėginimai ir kitos įvairenybės.

2:30 val. p. p. punktuallai prasideda meninė programa, kurioje dalyvauja Daiva Mongirdaitė iš Boston, Mass., tautinių šokių grupė "Žilvitis". Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas.

Nuo 5 iki 9 val. bus šokiai, grojant Mike Krafo orkestrui.

Bė to, Lietuvos Dienos proga yra rengiama Los Angeles liet. meno mėgėjų paveikslų paroda, kurioje jau sutiko dalyvauti: R. Kalvaitis, T. Yankutis, A. Variakojienė, C. Yodelis, J. Andrašūnas, S. Raubertas ir S. Babušis. Kviečiami ir kiti menininkai prisidėti.

Kaip visada, Lietuvos Dienos proga yra organizuojami laimėjimai. Duodamos 9 stambios dovanos. Svarbiausia jų — kelionė sprausminiu lėktuvu (ten ir atgal) iš Los Angeles į Seattle, Wash. pasaulinę parodą arba \$150 grynais.

* Pavergtųjų Tautų Savaitė šiais metais bus minima sekmadienį, liepos 22, 2:30 val. p. p., Ukrainiečių Kultūros salėje, 4315 Melrose Ave., Los Angeles. Programa dalyvauja armėnai, vengrai, lietuviai, lenkai, rumunai ir ukrainiečiai. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

PRAŠO AUKŲ PAMINKLUI

Paminklas žuvusiems didvyriams už Lietuvos laisvę ir visiems Sibiro tremtinėjams ir nuo bolševizmo teroro kankiniams jau pastatytas žymioje Amerikos šventovėje, Portlande, Oregon. Paminklas labai gražus ir didingas, pastatytas pagal arch. J. Muloko projektą. Valzduoja lietuvišką kopytastulpį su dviem kopyčiomis ir aštuoniomis statulomis, 24 pėdų aukščio. Amerikos lietuviai pagristai gali didžiuliu tūkiu dideliu laimėjimu. Chicagos K-tas, Valerijono Šimkaus vadovaujamas, ypatingai daug pasidarbavo.

Paminklą jau lanko tūkstančiai turistų, jį fotografuoja ir

filmuoja, ekskursijų vadovai aiškina paminklo prasmę ir lietuvišką meną. Paminklas bylos nepalaužiamą Lietuvos tautos kovą už laisvę.

Darbas atliktas, bet dar liko

daug skolų už paminklą. Paminklas gi pastatytas visų Amerikos lietuvių vardu.

Komitetą sudaro: kun. P. Baltrumas, Marija Tūbelytė-Kuhlman, Algis Garolis, Jonas Kanius, Vladas Juodeika, K-tas prašo Lietuvos aukų.

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE

Tel. TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Su ofseto spaudos darbais

KREIPKITĖS Į

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

- * BŪŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
- * KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Lietuviškoje Chicagoje

* Stankaitytė, Baras ir Brazis, solistai, pakviesti dainuoti Peorijos, Illinois, miesto simfonijos orkestro operiniame koncerte.

* J. Butkevičius, R. Peteris, A. Rimas ir J. Tamošiūnas, skautai, padarė laiveliu 500 mylių vandens keliu.

* Marianne Butkus atostogas praleido, keliaudamas po Europą ir Afriką.

* V. ir B. Rusteikiai su dukrele Lidija išvyko atostogauti i Riverside, N. J. ir apsistojo pas inž. Vyt. Volertą.

* J. Bertulis, muzikas, išvyko atostogu praleisti pas savo šeimą i Kaliforniją.

* Ona Lekšienė išskrido i Vokietiją, kur pasimatys po 18 metų nesimatymo, su iš Sibiro grįžusiu tėvu, seseria ir dviem broliais.

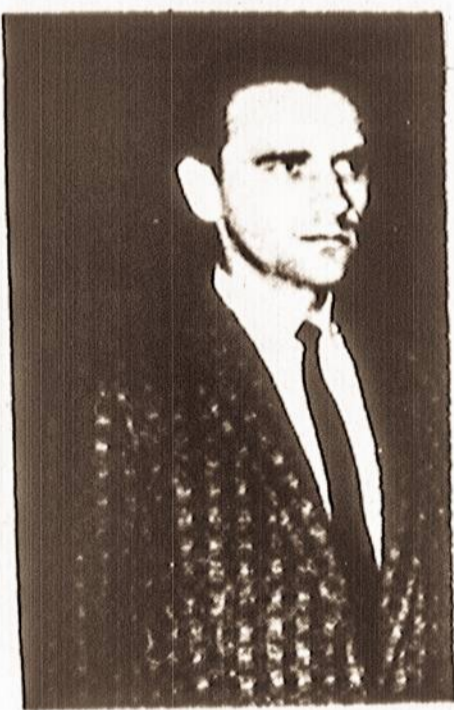
* Dr. K. Sruoga perėjo bendradarbiauti i Laisvą Lietuvą.

* Jurgis Janušaitis, žurnalistas ir biznieriūs, išvyko atostogų i Wisconsin valst.

* A. Kairis, dvigubas sukaktuvininkas, švenčia 15 metų gyvenimo Chicagoje ir 5 metus nekilnojamo turto biznio.

* R. Povilaitis, įgijęs daktarą Loyolos universitete, atidarė Chicagoje dentisto kabineta.

* Kun. B. Sugintas už birželio mėn. per BALFą pasiuntė Vasario 16, Saleziečių ir Punsko gimnazijoms \$1,800

* Petras Petrutis, per Margučio radijo programa pirmadienio vakarais teikias sporto žinias.

* William Sebastian su žmona birželio 29 d. paminėjo savo 40 metų vedybu sukaktuves. Per daug metu William ir jo brolis Dan Sebastian buvo Chicagos elektros kontraktoriai - Justice Electric CO. Dabar abu pastitrauke i pensiją, o ta bizni veda W. Sebastian sūnus ir jo žmona 6225 W. Archer Ave.

Remkite ir platinkite
VIENYBĘ!

Catskill kalnuose

S. 12 E. KRAUNAIČIŲ VASARVIETĖ

Druskonie Hall

JAU PRIIMA VASAROTOJUS IR REZERVACIJOS UŽSAKOMOS, TELEFONUOJANT:

ANDES, N. Y. Tel. 2781

DIRBAMA DĖL REZOLIUCIJOS PRAVEDIMO

Jau buvome informavę apie veiklą komiteto, susidariusio rezolucijoms dėl Pabaltijo JAV Kongrese remti. Šis komitetas, kuris angliškai vadinasi "Americans For Congressional Action To Free The Baltic States", neseniai išsiuntinėjo medžiagos, iš kurios sužinojome apie jo tolimesnius darbus.

Šio komiteto nariai birželio mėn. viduryje lankėsi Washington, kur turėjo pasikalbėjimus rezolucijų reikalais su JAV Kongreso nariais. Kaip pasakoja ten buvusieji, iš republikonų gautas visiškas pritarimas, tik kai kurie demokratų buvę rezervuoti ir sunkiai sukalbami. Tad pagaidaujama, kad ir toliau būtų rašomi laiški, tik šį kartą juos nukreipiant i demokratų pusę.

Laiškai turėtų būti adresuojami Sen. J. Wm. Fulbright, Sen. Mike Mansfield, Sen. H. H. Humphrey, Rep. Carl Albert, Rep. Thomas Morgan, ir kitiems. Rašant reikia pažymėti: The Honorable (senatoriaus ar kongresmano pavardė), Senate (arba House) Office Building, Washington 25, D. C.

Laiškų rašyme daug darbuojasi L. Vyčių organizacijos nariai, kuriuos imtis darbo ragina organizacijos lietuvišku reikalu komisijos vedėjas kun. John C. Jutt per savo biuleteni. Jeigu būtų daugiau organizacijų, kaip šilietuviškiems reikalams būtų galima nemaža patalkininkauti. Bet gaila, kad vyčiai šioje srityje

yra vieninteliai.

Komitetas, kurio išlaidos siekia ne šimtais, bet tūkstančiais dolerių, vis dar prašo aukų savo projektams vykdyti. Piniginę parama reikia nukreipti šiuo adresu: Goerge A. Petrauskas, 3442 Madera Avenue, Los Angeles 39, Cal.

E. S.

Bridgeporto kolonijos didžiausia taupymo bendrovė - Lietuvių District Savings and Loan Association, 3430 South Halsted Street, Chicagoje šiemet švenčia 65 metų sukaktuves. Nuo įsteigimo 1897 metais, šis bankas, vadovaujamas prez. Albert Aukers, žymiai pakėlė savo kapitalą, nes dabar yra apie 23 milijonai dolerių. Seniausi šio banko direktoriai yra S. Stanevich ir T. Janulis, jo sūnus yra pats jauniausias valdybos narys, sekretorius.

Bridgeporto District Savings and Loan banko vadovybė: sėdi iš k. i d.: John Budrick, viceprez., Albert J. Aukers, prez., Thomas S. Janulis, Chairman of the Board, Emil L. Deswik, ižd. Stanley Stanevich, direktoriai stovi iš k. i d. Edward Gammie, direktorius dr. Algerd W. Prusis, direktorius John T. Janulis, sekretorius Alex M. Kezes, direktorius.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v v

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Telefonas: NEWton 9-6620

THREE JOES SERVICE STATION, I

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIEŅYBĒ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tyšliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

V. Meškauskas Margatyje pastebi, kad Bendruomenės valdybos (24 žmonių) suvažiavimo Clevelande nelankė nė vienas "mūsų spaudos padarus reporteris", o kultūrinių reikalų svarstymą nustelbęs siekis "išvaduoti" ALTą iš menamų jo sekretoriaus Grigaičio rankų. Sako: "ALTą reformuoti turi ne Bendruomenė, bet jį sudarančios organizacijos. ALTas Washingtone todėl balso turi, kad tai JAV piliečių organizacija". Prof. V. Vardys pranešė turįs paruošęs dešimties bendradarbių anglų kalba knygą apie dabartinę Lietuvą, bet valdyba, kuri išleido \$1,032.36 audiencijai Washingtone, nepanoro pateikti lėšų veikalui išleisti. Krūtinę pūsti, matyti, jiems atrodo vertingiau negu lietuviško proto kūrinį paremti.

Amerikoje apsigyvenusių ateitininkų Federacijos naujoji valdyba atsišaukimą visuomenei pradeda Maironio mintimis: Ateitininkai turi būti ne vien ateities, bet ir dabarties žmonėmis — eiti į gyvenimą ir vadovauti! Valdyba, tačiau, nemano atsinaujinti Kristuje, apaštalamis įsakiusiam: Eikite ir skelbkite, nes prisiekia nepasiduoti "kolaboravimo, koegzistencijos ir vienašalio bendradarbiavimo" pagardams. Puikūs žodžiai laisvame užpokyje! Tačiau gi? Ar ir stovės, it suakmenėjusių skausmų mušios ir neieškos būdų apaštalausti, nebūnant kolaborantais, koegzistentais ir vienašaliais bendradarbiais? Jei taip stovės, tai tikrieji ateitininkai bus mūsų jaunimas ties Nemunu ir Dauguva. O mes, nė piršto nepajundnuami džiaugsimės. Tyšliavos žodžiais, "Vakarų varnos" padedamais kiaisiniams.

Amerika vėl nuo žmonijos akių nesislapstydama, padarė žmonijos gražesnei ateičiai naudingą žygį: išskėlė į dausas Telestarą. Tai žingsnis į tą ateitį, kurioje lietuvis New Yorke, per radiją — televiziją — telestarą "pasimatys" ir pasikalbės su broliu vilniečiu Lietuvoje. Tikimės, tada ir visi žmonijos piliečiai bus tiek laisvi, kaip lietuvis newyorkietis šiandien.

MUMS RAŠO

ALT NEBETALIEKA SAVO FUNKCIJĄ

Kiekvienas mesturime savo "silpnųjų". Nėra išimtis ir Vytautas Širvydas, vienas iš Vienybės redakcinio kolektyvo narių, idomiai vedęs savo skyrių — MES. Savo skyriuje jis visad patiekia idomiu ir nauju minčių, su kuriomis kartais sutinku, kartais ne. Žinoma, būtų nenatūralu, jei visad su Vytauto Širvydo mintimis sutikčiau.

Vienybės liepos 5 d. numeryje Vytautas Širvydas mėgėna apginti ALT valdybą ir "užduoti per galvą" tiems, kurie pasisako už reformų reikalingumą minėtoje JAV lietuvių politinėje institucijoje.

Visi tie, kurie pasisako už reformas ALT valdyboje, nori, kad ši institucija rodytų kiek daugiau gyvybės, pilna to žodžio prasme vadovautų JAV lietuvių politinei veiklai.

Kiek atrodo iš šalies, ALT valdybos "trijų didžiųjų" veikla pasirodė tik noru kiek galinti išlaikyti valdybą, ne mažiau, kad LB

norėjo ar nori "išiveržti" į ALT valdybą, LB vadovybės (ir aktyviųjų narių) vienintelis noras ir troškimas matyti ALT-bą atliekant pilnai ir tinkamai savo funkcijas.

Kokie buvo ALT valdybos darbai ir žygiai šiais metais, praėjusiais metais? Tiesa, vienas iš ALT valdybos Vykdomojo Komiteto narių (dr. Pijus Grigaitis) visais būdais ir priemonėmis kovojo ir kovoja prieš rezoliucijų pravedimą Kongrese. Šioje srityje jis tikrai daug pasidarbo! Apie kitą ALT valdybos veiklą beveik nėra tekę nė girdėti.

"Trys didieji", po dvidešimties metų tarnybos, yra pilnai užsitarinę pilnos pensijos. Jie, kitų nė neraginami, turėtų tai suprasti ir užleisti postus sumanesniems, energingesniems ir dinamiškesniems mūsų veikėjams. ALT valdybos vadovybėje turėtų būti sutelkti geriausi mūsų protai, geriausios mūsų jėgos. Veikloje naudotini ne praėjusio šimtmečio, o šio atomino amžiaus darbo ir veiklos metodai.

Kiekvienas, kuris seka JAV lietuvių gyvenimą; mato labai

Tauta ir tautinė ideja

ANTANAS DIRŽYS

Žmogaus sąmonės augime atsiradimas tautinės idėjos yra neabejotinas visos žmonijos laimėjimas. Tuo buvo atskleista atskiro žmogaus vertė ir duota pagrindinė sąlyga tam pačiam žmogui siekti kilnumo ir garbingo gyvenimo visuotiniu mastu.

Tautinė idėja nenukrito iš viršaus, iš padangių, bet ji susiformavo žmogaus sąmonėje stebėjimu pačių žmonių natūralaus gyvenimo, jų savaimingo bendravimo, iš to susidarusių genčių, o iš šių vėl susiformavusių platesnių giminių, nešiojusių vardą TAUTA.

Tauta ir tautinė idėja yra natūralios apraiškos ir jos yra visai priešingos tam, ką dažnu atveju žmogus sukuria vaizduote, fantazija, mintimis, atitrauktomis nuo gyvenimo tikrovės.

Kaip tauta yra tikrovė, taip idėja ir sveikoji apraiška žmogaus sąmonėje.

Tai, ką mes vadiname tautine idėja, tai tarptautiniu žodžiu vadinama nacionalizmu. Tautinė idėja ir nacionalizmas — jų branduolyje — yra sąvokos identiškos, yra vienas ir tas pats dalykas.

Tautinė idėja nėra sąvoka siaura ar lėkšta, kuri, sakytum, pabrėžia vien tam tikrą tautiškumą iš paviršiaus. Ji mena mums visą tam tikros tautos gyvenimą su visus susikūrusiu žmogaus gyvenimo savitumu, originalumu ir sudėtingumu. Tuo būdu tautinė idėja yra plati ir gili ir savyje talpina pilnutinį tautos gyvenimą. Svarbiausia, tautinė idėja yra tas žmogaus akiratis, ta aplinkuma, tas jo san-

tykiavimas, kur atskiras individas jaučiasi stipresniu siekime visuomeninio idealo: visų savo tautos narių medžiaginės gerovės ir jų taikaus broliško sugyvenimo. Ir šis tautinės idėjos supratimas neturi savyje blogo, neturi neapykantos Prado tam, kas yra už mano tautos ribų, kas priklauso kitai tautai.

Tautinė idėja gimdo patriotizmą — tai yra meilė sava tautai, jos vertinimui ir branginimui. Bet meilė tam, kas sava, nereiškia neapykantos tam, kas svetima.

Nekitaip yra su nacionalizmu, kurį Amerikos prof. Hans Kohn šiais žodžiais apibūdina: "Nacionalizmas yra idėja, kurioje glūdi jėga pripildyti žmogaus protą naujomis mintimis, jo širdį — naujais sentimentais ir kuri palenkia žmogų jo supratimą paversti tikrove organizuojant veiklą."

Tai gi, tautinė idėja arba nacionalizmas yra sveikoji žmogaus apraiška, kurią ir lietuvių tauta ne tik gali, bet ir turi naudotis savo gyvenime, savo siekimuose, aspiracijose.

Tačiau akį veria tam tikri šių dienų bandymai. Kai kurie mūsų kultūrininkai deda pastangas nacionalizmo sąvoką įvesti lietuvių sąmonėn kaip tokią apraišką, kurios reikia baimintis, arba tiesiog siūlo nacionalizmą atmeti, kaip reikalą nenaudingą ir net piktą.

V. Rastenis nepripažįsta vien gryo nacionalizmo ir reikalauja jį atmiešti liberalizmu. Jam tėra priimtinas taip vadinamas nacional-liberalizmas.

V. Trumpa nacionalizmą

Viesas protestas

Naujienu dienraštis jau keli mėnesiai sistemingai puola, šmeižia ir visokiais būdais niekina Los Angeles ALTo skyrių ir jo veikėjus. Naujienu redaktoriaus valios vykdytojas Los Angeles kolonijoje K. Januta-Klauseikis, prasielkdamas su elementariais padaromų principais, skleidžia melą, organizuoja prieš ALTo skyriaus valdybą protestus, verčiasi šantažu ir insinuacijomis. Kadangi Los Angeles kolonijoje Naujienu skaitytojų nedaug, tai K. Ja-

aiškiai, kad LB yra dinamiškiausias veiksnys mūsų bendruomenėje. Išimkite iš lietuvių gyvenimo LB apylinkes ir kitus dalinius, ir neteksime gal daugiau kaip pusės visos lietuviškos veiklos. Tiesa, abu susivienijimai nariais gausūs, bet savo veikla tikrai silpni. Neinu aš prieš susivienijimus, nes vieno jų net narų esu.

Socialistai, liaudininkai ir sandariečiai, kaip visi mes žinome, yra labai neskaitlingi. Daugelyje vietovių jie neturi nė mažiausių savovienu. Federacija nelaikytina atskira organizacija, o katalikiškų organizacijų sąryšiu. Labai neteisingas Vytauto Širvydo teigimas: "... daug katalikų įėjo Federacijon..."

Be LB, apjungiančios visus veiklesnius krašto lietuvių, kito pobūdžio tikrai veiklios, judrios ir dinamiškos organizacijos yra: Lietuvos Vyčiai, Ateitininkai, ALTS (tautininkai), LF bičiuliai, skautai. Jų veikla ir matome ir nuolat jaučiame. Siūlau tiems daugiau balso, kurie yra ir skaitlingi ir tikrai dirba!

LEONARDAS VAITUKAS
Los Angeles, Cal.

nuta iš savo boso gauna didesnius kiekius Naujienu, kur telpa jo korespondencijos, ir siuntinėja kolonijos gyventojams. Nežinau, ar ši Lietuvos laisvinimo "akcija" yra finansuojama iš ALTo centro kasos, tačiau nėra abejojimo, kad šioje negarbingoje konspiracijoje dalyvauja is pats Naujienu redaktorius.

Pagrindiniai Janutos puolimai nukreipti prieš 1961 - 1962 ALTo skyriaus veiklos metu valdybą. Kadangi buvau tos kadencijos valdybos pirmininkas, tai viešai pareiškiau, kad 1961-62 m. veiklos apyskaita buvo patikrinta rinktos komisijos ir 1962 m. III - 9 visuotiniame susirinkime vienbalsiai priimta visų 19-kos organizacijų delegatų. Netgi pats Januta priešingos nuomonės nepareiškė.

Vieno asmens pastangos visai Los Angeles kolonijai primesti savo valią pilnai atitinka ALT centro sekretoriaus generalinę liniją visoje ALTo veikloje.

Grigaičio - Janutos įžūlus visos eilės Los Angeles ir kitur gyvenančių lietuvių dergimas liudija pasibaisėtina gily Naujienu žurnalistinės etikos nuosmūki.

Be to, kadangi Naujienu redaktoriaus Pijus Grigaitis kartu yra ir ALT vykd. kto sekretorius, ir nei vienu viešai keliamu klausimu nebandė išsiaiškinti normaliu organizacijoje praktikuojamos procedūros: keliu, ignoruoją faktus ir visom priemonėm kenkia ALT skyriaus veiklai, tai prieš toki ALT centro sekretoriaus elgesį reiškiu viešą protestą.

JULIUS JODELIS
ALT - L. A. sk. pirmininkas
Los Angeles, Cal.

suskaldė į primityvų nacionalizmą ir humaniškąjį ir, žinoma, pirmąjį smerkia, antrą laiko priimtiniu.

Dr. A. Vardys — ne betkur, o Lietuvių Enciklopedijoje — nacionalizmą apibūdinamas gana raizgytai beveik per 2 puslapius, gale savo straipsnio sakė:

"Šių laikų nacionalizmą, kiek išvis įmanoma, žaboja demokratija. Ji taip pat suvaldo savo naudai palenkdamas, sovietinis komunizmas."

Ar ne akivaizdu, kad šiemis trimis mūsų kultūrininkams grynas nacionalizmas nepriimtinas?

Bet tai dar neviskas. Šiuo klausimu anuos tris kur kas toliau pralenkė dr. J. Girnius savo knygoje "Tauta ir tautinė ištikimybė. Jis nacionalizmą aiškina kaip priešingybę patriotizmui. Esą, patriotizmas yra dalykas kilnus, nacionalizmas — tiesiog žalingas. Ir vienu ūpo pakilimu dr. Girnius sako:

"Patriotizmo karikatūra — tai nacionalizmas, neprotinga savo tautos meilė, iškelianti tautybę aukščiau už dorą ir teisę."

Mano supratimu, dr. Girnius čia klysta, ir tuo didesnė darosi jo klaida, kad toks supratimas nėra jo paties, o prof. Stasio Šalkauskio, kurį jis seka akiai, nežlūrint, kad Šalkauskio pažiūra buvo skelbiama prieš 30 metų ir visai kitiškomis aplinkybėmis, skirtingomis nuo tų, kuriose yra dr. Girnius ir mes visi.

Nacionalizmas yra tautinė idėja. Tai yra mintis ir tai yra proto produktas. O patriotizmas yra tautinės minties vykdymas, nacionalizmo realizavimas ir tai jau yra moralinė jėga, kuri kaupiasi žmogaus širdy.

Nacionalizmas yra nuolatinė kibirkštis patriotizmui ir tuo būdu abu jie yra ištikimi prigimties sąjungininkai.

Nacionalizmas ir patriotizmas nėra Kainas ir Abelis, bet yra tokie dvynukai, kurie yra gimę žmogaus sąmonėje ir vienas su kitu suaugę taip, kad jie yra paskirti vienalaikiam likimui. Bet kokiu nacionalizmu ir patriotizmu atskyrimo operacija yra mirtis abiem.

Todėl dr. Girnius, smerkdamas nacionalizmą ir išaukštindamas patriotizmą, sudaro įspūdį, kad ką jis savo dešine kurla, kairiąja sugriauna.

Mūsų anksčiau minėtų kultūrininkų tautinė doktrina labai panaši į savotišką smegetų "twist", kuriame gyvai judama, bet be jokios pažangos.

* Po emigracijoje praleistų 18 metų iš Londono į Rygą grįžo latvių teatro režisierius Janis Zarinis.

Drožlės

Išiek šiandien taip, kad sugrįžtum rytoj.

Išdidumas dideliam tinka, mažam — ne.

Koks gudrus nebūtum, liežuviu savo nugaros nepasieksi.

Jei mesi į kitą purvą, jis tau dulkėmis sugrįš akių ęsti.

Mylimajai teigiant, kad ji sakanti tiesą, tikiu, nors žinau, kad ji meluoja.

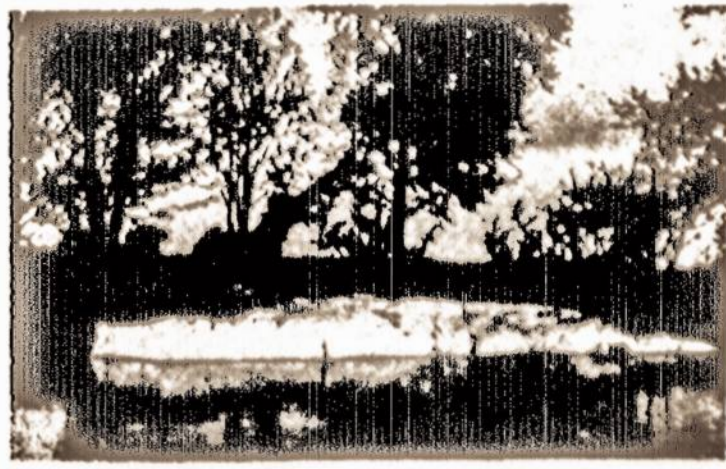
DIDŽIAUSIAS LIETUVOJE

1957 m. pabaigoje Gamtos apsaugos komitetas pasiekė sensacią: Sedos rajono „Pirmūno“ kolūkių teritorijoje aptiktas nepaprasto dydžio akmuo. Iš žemės kyšo tik viršutinė akmens dalis, taigi, apie jo dydį kalbėti sunku. Vis dėlto akmens ilgio ir pločio matmenys rodo, kad legendariniams Puntukui atsiradęs rimtas konkurencijos Galimas dalykas, kad didžiausio Lietuvoje akmens vardą bus atimtas iš „Puntuko“ ir suteiktas šiam Sedos rajono mišiniui.

Sedos vidurinės mokyklos mokiniai, sužinoję apie jų rajono išymę, nutarė akmenį atkasti ir jį išmatuoti. Vadovaujami mokytojo Marciniaus, jie atkasė akmenį 4,25 m., tačiau akmens apačios nepasiekė. Klampia moilo masę rankiniu būdu toliau nebuvo galima kasti. Mokiniai akmenį išmatavo ir nustatė, kad akmens ilgis — 11,3 m., plotis — apie 7 m.

Tolimesniems akmens atkasimo darbams vydyti Gamtos apsaugos komitetas sudarė sutartį su buvusiu Sedos RTS. Ši atkasė du akmens šonus, bet apačios irgi nepasiekė. Vėliau į atkastą daubą pradėjo sunktis vanduo, ir atkasimo darbai buvo nutraukti.

1959 m. Gamtos apsaugos komitetas kreipėsi į Valstybinio Statybos ir architektūros reikalų komiteto Klaipėdos tarprajoninį skyrį, prašydamas sudaryti Sedos rajono Barstyčių apylinkės akmenų teritorijos sutvarkymo projektą. Projektas jau sudarytas. Jo autorius — architektė Krivickienė. Projekte numatyta prie akmens įruošti apžiūros aikštę, aikštelę autotransportui, statyti akmenų teritoriją apšviesti dekoratyviais medžiais bei krūmais ir kiti darbai, tuo sudarant geresnes sąlygas gausiems akmenų lankytojams. Projekte

numatyti darbai po kelių metų bus pilnai įvydyti, ir šis Barstyčių mišinas taps viena iš lankomiausių vietų respublikoje. Akmuo įtrauktas į ruošiamą paskelbti geofizinių gamtos paminklų sąrašą ir yra saugomas Gamtos apsaugos įstatymu.

K. BALEVICIUS

Miestas, kuriame kas dešimtas gyventojas lietuvis

Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra miestų, kur kas dešimtas gyventojas — lietuvis. Toks „stebuklingas“ miestas — Worcester, Mass., esąs beveik lygiai 200 mylių į šiaurės rytus nuo New Yorko. Worcesteris, kuris, tarp kitko, laikomas vienu seniausių Amerikos miestų, tarp savo 200,000 gyventojų yra priglaudęs 20,000 lietuvių kilmės žmonių.

Savo lietuviškumu Worcesteris žinomas daugiau kaip 50 metų. Ateiviai iš Lietuvos dėl įvairių priežasčių ši miestą pamėgo. Nemaža į šį miestą atsidangino ir naujųjų ateivių, net Worcesterio žydų bendruomenėje tirštoka kilusiais iš Lietuvos. Daugel jų ir šiandien moka lietuviškai, mini Lietuvą kaip savo gimtinę.

Worcesterio gyventojai įpratę kopti į kalną. Mat, pats miestas išmėtytas tarp septynių aukštesnių kalvų. Miestas nepasizymi žalumynais, tačiau artimosios apylinkės skendi miškeluose bei ežeruose.

Kalbant apie lietuvius, Worcesterio ryškiai tai, kad jų galvosena bei susiburti savon krūvon pajautimas perdėm lietuviškas.

Tai, kad ten trys lietuviški parkai (ne kokie daržai) kalba už save.

Iš tų parkų pasizymi Maironio vardo parkas, prieš 50 metų įsteigtas kun. Jakaičio,

L. KAPCIUS

dabar, turbūt Chicagoje gyvenančio. Pagindą parkui sumetė katalikės moterys, kurios ir šiandien savo veikla pasizymi. Buvo lemta, kad jom į talką atėjo ir naujieji ateiviai. Ir reikia džiaugtis tarp vienu ir kitų vyraujančių susigyvenimu, pasitikėjimu. Tai bene pavyzdys kaip senieji ir naujieji randa bendrą kalbą.

Susiklojo taip, kad šiemet, lygiai po šimto metų nuo Maironio gimimo, šis Maironio parkas nutarė iš pagrindų atsinaujinti. Ir dabar atliekami pagrindiniai parko svetainės remonto darbai. Bus paklota 50,000 dol. naujam planui įvykdyti. Jau apie rugpjūčio mėn. vidurių rengiamos iškilnės tam triūsui apvainikuoti. Parkas brenđa į skolą, tačiau, kaip matyti, be didesnės baimės. Maironiečių tarpe yra stambių skolinčių bei aukotojų. Nemaža aukoja šimtą, kitą bei trečią.

Maironio parkas yra tik dalis pašalpinės draugijos, kuri savo narius aprūpina pomirtinėmis bei kitomis pašalpomis.

Pats parkas turi 6 akurus žemės ir atsiremia į Quinsigamond ežerą, 7 mylių ilgumo, bet netoki jau žymų savo platumu. Ypač savaitgaliais ežero paviršius raižo aibės motorlaivių. Maironiečiai turi iširengę paežeryje maudykles.

Tarp iškeltinių vyrų, kuriems Maironio parko reikalai ypač prie širdies — Aleksandras Kuzmickas, Worcesterio gimęs ir augęs Lietuvos mylėtojas, Alfonsas Kauševičius ir Jonas Staras, abu nuo Kybartų. Be šių trijų, be abiejų, dar yra visa eilė darbėčių vyrų. Iš moterų Keršienė bene pati pirmoji. Šiuo metu iš viso maironiečių yra 260.

Šio miesto lietuviai pagrįstai didžiuojasi sporto įžymybe — Šarūnu Garsiu. Plačiojo Worcesterio sporto mėgėjai jį žino kaip Sharkey. Jaunuoliui patinka basketbolas, amerikoniškasis futbolas ir lengvoji atletika. Vietos spauda neretai mini Garsio pavarde, kartais nurodydama Šarūno lietuviškąją kilmę. Jo tėvai pokaryje iš Europos atkeliavę.

Kitas jaunuolis, kurį su pagarbą Worcesterio lietuviai stebi, tai chemijos daktaras Henrikas Jokubauskas, Šv. Kryžiaus kolegijos profesorius. Jis taip pat naujųjų ateivių vaikas.

Worcesterio veikia dvi šeštadieninės lietuviškos mokyklos: viena — prie šv. Kazimiero parapijos, o kita — Aušros Vartų ribose. Pasišventėliai vaikams lietuviškąją dvasią įdiegti — Vyt. Mačys ir Baškys, vadovauja tomis mokyklėlėms. Priekaištaujama, kad mokinių skaičius galėtų būti kelerioji didesnis.

Lietuviškajam darbui aukojasi kun. Steponaitis, naujas ateivis, prieš kurį laiką paminėjęs savo 25 m. kunigystės sukaktį. Worcesterio sklinda kalbų, kad vienai lietuviškajai parapijai gresia pavojus nustoti lietuviško atspalvio.

Vienas iš šių parapijų vargonininkų yra Ipolitas Nauragis, buvęs Lietuvos operos solistas.

Muzikoje čia plačiau reikšiasi Jonas Beinoris, kuris, kaip pasakojama, nemaža lietuviškomis temomis kūrinių parašęs, tačiau, matyt, dėl savo kuklumo jų viešumai nerodas.

Visa išgale lietuvių bei atsidedęs Juozas Mitrikas, senas ir nepavargstas veikėjas, tarp kitko, vietos SLA kuopos pirmininkas. Būdamas ilgametis Worcesterio miesto gyventojas, smulkmeniškai žino lietuviško gyvenimo raida šiame mieste.

Vytautas Prapuolenis, Algirdas Zenkus bei inž. Antanas Vagelis Worcesterio sąžiningai atlieka pareigas lietuvių. Jei sąlygos susidertų, iš Prapuolenio laukiama

SPAUDOS SKILTYS

Amerikiečiuose buvo ir tebėra dvi vyraujančios pažiūros dėl santykių su Sovietija. Viena mano, kad sovietai niekad nepakitėsia, susitarimai su jais yra bevertės ir kad mūsų pareiga yra žygiuoti „veiklią strategiją pergalei.“ Kita pažiūra mano, kad komunizmo pasauli grauzia savas prieštaravimų kirminas, sovietai vietoje nestovi, jie gyvena pasikeitimus, o atominių ginklų turėjimas verčia ieškoti susitarimo. Praktikoje mūsų diplomatija prie pirmajai pažiūrai palinkusio Eisenhowerio ir Dulles maža kuo skiriasi nuo antrajai pažiūrai arčiau stovinčio Kennedy ir Rusk. Ar ne prie Eisenhowerio girdėjome „Genevos“ ir „Camp David“ dvasios švystelėjimus? Didelių skirtumų turėti neleidžia faktas, kad užsienio politiką nustato ne vidaus partijų sumetimai, bet pasaulinė būklė. NEW YORK TIMES

Dabartinis komunistinis pasaulis turi šias silpnības: 1) marksisti — leninistinė literatūra yra kurstančio pobūdžio ir ilgai sukurstys sukilimą prieš diktatūrą; 2) komunizmo vadai aštriai smerkia imperializmą, jį plačiai praktikuodami ir jo nešvelnindami teise ar teisingumu; 3) Chruščevui senstant ir jo mirčiai artėjant, įvyks vėl kova dėl galios, kuri drebins Sovietijos gyvenimą; 4) rusai, ypač kariškiai, sukiltų prieš kokia vyriausybę Maskvoje, kuri įveltų juos į kitą karą.

Išvados Wm. Kintnerio ir J. Kornfederio veikalas „The New Frontier of War“

J. Cicėnas sprendžia Naujienose: „Lietuvio darbininko dalia nevalyva Lietuvoje, bet vis tik žymiai geresnė negu kolchozininko baudžiauninko. Kaimas, jei tik galėtų, visas sugužėtų į miestą, į fabrikus.“

rimto dainininko. Zenkus su Vageliu užsispyrę lietuviškųjų reikalų puoselėtojai. Panašių vyrų ir daugiau čia netrūksta.

Turbūt, vos keli Worcesterio nežino Stepo Šurkaus, maironiečio, kadaise buvusio kacetininko, Mažeikiuose gimusio geležinkelininko. Tai žmogus, kuris išgirdęs kam reikia pagalbos, bėga, griūva. „Moterų pasaulyje“ savo veikla išsiskiria P. Watkins, vadovaujanti katalikėms moterims. Elena Gorodeckienė skaučių vietininkė. Tai aukštas rangas lietuvių skaučių judėjime. Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjas Vlodo Putvio dukra — Mantautienė taip pat gyvena Worcesterioje.

Zymią vietą Worcesterio miesto savivaldybėje atsiekė čia gimęs Struckus, kuriam patiktė visi miesto parkai bei viešų kultūrinių rengimų tvarkymas. Nuoširdžiai jis draugauja su lietuviais, noriai jiems talkininkauja.

Yra ir kitų lietuvių, pasiekusių, palyginti, aukštų valdžios vietų, neatitrūkusių nuo lietuviškumo.

Ar girdėjote tokį lietuvių klubą, kuris suburtų 3000 narių? Tai Worcesterio Lietuvių Piliečių klubas, dabar už pusę milijonų dol. pasiryžęs pastatyti netoli šv. Vincento ligoninės naujus klubo namus su puošnia sale. Šis klubas turi irgi savo parką, garsų visam mieste.

Nesnaudžia ir lietuvių veteranų klubas su keletu šimtų narių. Šiam klubui priklauso beveik vienai Amerikoje gimę lietuvių, buvę kariai.

Worcesterioje yra eilė skverų, pavadintų pagerbti vietos lietuviams veteranams, žuvusiems karuose. Iš viso retas miestas sugeba taip pagarbiai atsiminti savo žuvusiuosius karius, nesvarbu kaip jų pavardės skambėtų.

Lietuviškasis gyvenimas dažnai atsispindi vietos amerikiečių spaudoje Worcester Telegram bei Evening Gazette laidose. Šiuose laikraščiuose yra žinių apie lietuvius, jų draugijas. Tų laikraščių redakcijose, kaip teko patirti, dirba keli lietuvių.

PRIESTARAVIMAI DEL KAINŲ

Net pats Chruscevas birželio pirmomis dienomis aiškino reikalą kelti kainas, guodė klausytojus, kad kapitalistiniuose kraštuose esa... dar blogiau.

Tačiau dar ne taip seniai tas pats Chruščėvas buvo atmetęs visas užuominas apie kainų kėlimą. Dar š. m. kovo mėn. „Komunist“ rašė: „Kainų pakėlimas žemės ūkio gaminiams galiausiai nusilpnins kolektyvinį ūkį“. Tuo tarpu birželio 1 dieną paskelbtame kreipimesi nurodyta: „Reikalinga pakelti kainas mėšai ir pienui, nes norima stiprinti kolchozus“.

Kaip sovietinis pilietis galės vertinti savo valdžios partijos tokius žygius ir taip ryškūs prieštaravimus? Oficialiai, žinoma, visi pritaras...

Kai „Izvestijos“ birželio 1 d. praplūpo su šūkiu „Sovietų tauta pritaria ir remia

partijos ir vyriausybės nutarimą...“, kitomis dienomis panašūs šūkių pasirodė „Tiesoje“, kitoje spaudoje, kasdien juos skelbė Vilniaus radijas, pranešta apie darbininkų, kolchozininkų „karšto pritarimo“ žodžius...

Jei partija ir vyriausybė skelbia nutarimą, tai, pagal įprotį Sovietijoje, jam negalima pritariti. Tad ir Lietuvos kolchozininkai savo laiškuose „Tiesai“ ar pasikalbėjimuose su Vilniaus radijo atstovais tekalbėjo: mes pritariame, mes sveikiname pakėlus kainas mėšai ir sviestui ar dėl valstybinių mėsos supirkimo kainų padidinimo.

Bet yra faktas, kad kainų pakėlimo išvakarėse milijonai sovietinių šeimininkų buvo apgulę mėsos, pieno krautuves miestuose. Mėsa, kaip žinia, pabrango 35%, o sviestas — 25%. (E)

Juozo Tysliavos "DABAR" rinktinė

BUS ISLEISTA 1962 M. LAPKRIČIO MĖN.

Kaina 10 dol.

Juozo Tysliavos "DABAR" rinktinę galima įsigyti tik iš anksto užsisakius, prisiunciant 10 dol. siuo adresu: V. Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.

Bendras Punsko vaizdas nuo bažnyčios pusės, kai į pamaldas buvo bepradėdą rinktis žmonės iš miestelio ir apylinkės.

KAIP GYVENA LIETUVIAI LENKIJOJE

Nuotraukos - S. Narkėliūnaitės

Redakciją jau senokai yra pasiekęs Lenkijos lietuvių vienkartinio Aušros leidinio nr. 4, kuriame, kaip ankstyvesniuose numeriuose, apstu žinių iš lietuvių gyvenimo ir veiklos. Kadangi daugiausia lietuvių gyvena Suvalkų trikampyje, tai iš ten ir daugiausia informacijų.

Jos didžiumoje liečia kultūrinę veiklą, kuriai Seinuose vadovauja Lietuvių Draugija. Jos centras anksčiau buvo Punske.

Tarp daugelio problemų, kurios mūsų tautiečiams Suvalkų trikampyje rūpi, yra lietuviškosios dainos puoselėjimas. Apie tai Aušroje rašo Vlada Rusokaitė-Pajaujienė. Septintame puslapyje dedame jos rašinio dalį. Autorė yra gimnazijos mokytoja, poetė ir, kaip iš jos rašinio matyti, pastaruoju laiku moterų choro organizatorė ir vedėja.

Punskiečiai, sekmadieniais ateidami į bažnyčią, miestelyje apsirūpina ir lietuviškom knygom, kurių tame galima rasti išleistų tiek Lietuvoje, tiek ir Amerikoje. Nuotraukoje: Kazys Januševičius parodavinėja knygas prie Punsko Kultūros Namų.

Punsko lietuvių Kreivėnų kaime pastatytas paminklas knygnešiui pagerbti. Iš k. į d.: S. Narkėliūnaitė, Vl. Rusokaitė-Pajaujienė, E. Samanūtė-Otrėbskienė ir ūkininkas Martynas. Dėl to paminklo šventinimo buvo kilęs didelis ginčas su anksčiau buvusiu lenku klebonu Kaminskiu. Lietuvių ignoruojamas, nes lietuviai norėjo lietuvio klebono, kun. Kaminski tą paminklą per jėgą savo iniciatyva pašventino 1957 m.

VIENYBĖ, 1932 m. liepos 20 d.

LIETUVIŠKA DAINA PUNSKO APYLINKĖJ

Punsko apylinkėje žmonės taip pat myli lietuvišką dainą. Ji pergryveno čia sunkiausius laikus — baudžiavą, tarpukarį, o ypač okupaciją — ir išsilaukė kaimo ligi šių dienų. Dainuodavo motinos prie lopšelio, šienpiūviai ir grėbėjos, merginos ir moterys linus mindamos ar verpdamos, dainuodavo vestuvėse ar krikštynose, bendruose pasilinksminimuose, giedodavo laidotuvėse. Susidarydavo kartais dainų ansambliai, vedami vieno, kito gabesnio ūkininko ar vargoninko, pvz., susikūręs po I pasaulinio karo Cibulskio choras Trakiškėj, po II pasaulinio karo — Valinčiaus choras Valinčiuose.

Dainai vystytis ir žydėti reikalingos yra tam tikros natūralios sąlygos: ramus, be pavojų, baimės ir didelių rūpesčių gyvenimas, laisvas laikas ir galimybė dažnai ir laisvai susirinkti, ypač jaunimui; be to — kokie nors bendri siekliai, kurie visdomenę jungtų ir burtų. Kai šitų visų sąlygų nėra, daina apmiršta. Ji nustoja būti savaiminga žmogaus jausmų išraiškėja, o suskamba tik pripuolamai, kur ne kur, dažnai tik pavieniais balsais. Tada ji negali vystytis ir nutrūksta jos raida.

Panaši padėtis susidarydavo Punske apylinkėje, ypač paskutiniojo karo metu. Prisižiūrėkime, kas mūsų kaimė myli ir sąmoningai vertina klasikinę lietuvišką liaudies dainą? Kas daugiausia tų dainų moka ir negali apseiti jų nedainavęs ar neklusęs? Atsakymas yra tuo tarpu vienas: vyresnioji karta, tie, kurie girdėjo dainą nuo mažumės, ir patys dainavo. Bet jie nutilo, suskambėjus patrankom. Ir toje tyloje gimė ir užaugo jaunoji karta. Ji neišsinešė iš savo vaikystės jokių dainos tradicijų, neišmoko pažinti ir suprasti lietuviškos liaudies dainos gilaus realistinio prasmingumo, jos paprastumo poezijos ir švelnaus grožio. Lietuviška liaudies daina, ypač klasikinė, kurios motyvais muzikai galėtų kurti aukšto meniško lygio simfonijas, daugeliui mūsų jaunimo atrodo bevertė („nuobodė ir senoviška“). Mūsų gimtosios dainos grožio neįsivaizduoja ir nesupranta ypač jaunieji kaimo inteligentai, netgi kai kurie baigę Punske vidurinę mokyklą. Jų „dainų skrynelė“ yra beveik tuščia. Bet štai kaip tik dėl to ji pamažu prisipildo — Kuo? Pigiomis vieno sezono melodijomis, dažnai netgi iškraipytomis, arba tik jų nuotrupom; paviršutinišku, žemiausio miesčioniško skonio sentimentalizmu. Yra toks lenkiškas apibrėžimas: „szmira“, ir jis čia būtų pats tinkamiausias. Intelligentus kai kur bando sekti kaimas. Kai vasaros vakarais dainuoja jaunimas ar paaugliai, galima išgirsti vieną dainelę apie įsimylėjusią septynių laikmetę, o kitą, tur būt, taip vadinamą dainą be galo, iš tikrųjų be galo nuo-

VLADA RUSOKAITĖ-PAJAUJENĖ

rodžią ir beprasme, nieko bendra neturinčią su lietuviškos dainos grožiu.

Ir tai viskas. Tą patį kartoja moksleiviai, nors mokykloje yra šiek tiek liaudies dainų išmokę. Atrodo, jie liaudies dainas dainuoja tik scenoje, kai vyksta pasirodymai, arba šiaip mokytojui liepiant.

Nežiūrint to, Punske apylinkės žmonės, susirinkę kur nors pasilinksmininti, ar šiaip kokia proga, dainuoja labai gražiai, ritmiškai ir vieningai, lyg koks gerai diriguojamas choras. Vienas pradeda, kiti pagauna, ir tuoj skamba visa salė, kelios dešimtys žmonių, gražiais, darniais balsais, kaip vienas. Susėdę, pvz., už stalo prie kuklios arbatėlės, ar alaus, taip vad. suneštino, gali dvi, tris valandas dainuoti gražias lietuviškas dainas, nė karto nepakartodami tos pačios. Ir šis dainavimas yra nuoširdus, savaimingas, kyląs iš vidinio būtinumo Tačiau nesivilkime. Tai yra vyresnioji karta,

žmonės daug išmokę ir dainavę jaunystėje, priklausę kokiam nors chorui. Jaunųjų — tik vienas kitas prie jų prisideda.

Šitokiai padėčiai susidarius, iškyla būtinas reikalas išmokyti mūsų kaimo jaunimą liaudies dainų, suprasti jas ir pamilti, nes yra pavojus, kad lietuviškoji liaudies daina kasdieniniame mūsų kaimo gyvenime gali išnykti, kaip išnyko grupiniai liaudies šokiai, kuriuos atkuriamė dabar tik scenoje.

Liaudies dainai populiarinti daug pastangų padarė Valinčius, Cibulskio mokinys ir sekėjas. Jo suorganizuotas ir vedamas kaimo jaunimo choras po paskutiniojo karo buvo šioje pargangėje pirmas mūsų kultūros pradedrulis. Valinčius dirba su pamėgimu ir pasiaukojimu, atitrukdamas nuo savo ūkio darbo. Jo choras yra stiprus, skaitlingas ir turi ryškų kaimo ansamblio pobūdį. Priskaitomas yra prie rimtesnių šio krašto lietuviškos kultū-

ros pasiekimų.

1961 metų pradžioje susikūrė Punske, Liet. Kult. Namų iniciatyva, moterų choras, nedidelis, kamerinio pobūdžio, vedamas V. Pajaujienės. Peritais metais jis dirbo labai sėkmingai, paruošęs meniška apie dvidešimt liaudies ir kitokių dainų. Jo gastroles Seinuose ar pasirodymai Punske turėjo didelį pasisekimą. Tačiau šitokia mažo choro gyvavimas yra gana problematiškas. Meniška paruošti dainą reikia nuolatinio ir įtempto darbo, ir vis su tais patiais dalyviais. O čia — vienos dainininkės išvažiuoja, kitos išteka, dar kitos turi mažus vaikus ir negali nuo namų atitrūkti. Pasikeičia choristų dalis ir darbą reikia pradėti beveik nuo pradžios.

Dedamos tačiau pastangos sukurti Punske mišrų kamerinio pobūdžio chorą, kuris galėtų parodyti ir tinkamai išreikšti liaudies dainos grožį ir švelnumą. Gražių balsų yra čia nemaža, bet ir kliūčių daug.

Pereitą vasarą LVKD* mėgino sukurti lietuvišką reprezentacinį chorą, parinkus iš visos Seinų apskrities geriausius dainininkus. Tų pačių dainų buvo mokomasi trijose vietose: Seinuose, Vidugiriuose ir Punske. Tokiu būdu trumpu laiku choras paruošė keturias liaudies dainas ir neblogai pasirodė su jomis jaunimo sąskridyje Klevuose. Bet dėl techniškių kliūčių šio choro toliau vesti buvo neįmanoma.

Lietuvio palinkimas dainuoti yra labai didelis. Nors šiais laikais gyvenimas labai pasikeitė ir visi neturime laiko, susikurimas pastovių dainuojančių grupių kaimuose (Zagare, Vidugiriai, Lumbiai ir kt.) rodo didelį mūsų jaunimo gajumą ir gerus norus. Kaimo choristas, labai anksti atsikėlęs ir plūšęs per dieną namų ūkyje, sugeba dar ateiti į dainavimo repeticijas, kartais tamsiais, darganotais vakarais, nuveikęs namiškių pašipriešinimą ir keletą kilometrų sunkaus, purvino kelio.

Daina yra mūsų kultūros atvaizdas. Reikia pasistengti, kad ji būtų ištikrųjų graži: gerai parinkta ir tinkamai dainuojama. Tik tokiu atveju ji gali vystyti grožio supratimą, žadinti jausmų švelnumą ir suartinti žmones.

Dabartiniu metu mums trūksta gerų choro vadovų. Kadangi paskiros gyvenvietės pas mus yra viena nuo kitos gerokai nutolusios, pageidautina, kad kiekviename kaimė būtų žmogus, sugebantis gerai vesti chorą. Paskarų kaimų ansambliai, varžydami tarp savęs, galėtų daug atsiekti ir sugrąžinti mūsų liaudies dainai tinkamą pagarbą ir vietą. O tik po to, vėliau, galima būtų kalbėti apie reprezentacinį visos apskrities ansamblių.

Punsko veikėjų būrelis: iš k. į d. - agr. J. Pajaujis, mokytojas J. Stokeliūnas, Elena Samaniūtė-Otrėbskienė (viešnia iš Poznanės), mokyt. J. Vaina, rašytoja - poetė V. Rusokaitė-Pajaujienė, J. Staskevičius, kleb. kun. A. Šuminskas ir J. Skatikas.

Punsko tautinių šokių grupė su savo organizatore ir vedėja P. Jakimavičiene (devinta iš kairės) ir su svečiais — kleb. kun. Ant. Šuminsku, rašytoja Vlada Rusokaitė (šalia klebono su gėlėmis), Elena Samaniute-Otrėbskiene ir Salomėja Narkeliūnaite 1958 metais.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS LAIDA

Kaip ir kasmet, jaunųjų muzikų - diplomantų būrys atsiveikino su konservatorija. Kartu su paskutiniaisiais egzaminais vyko ir koncertai, kuriuose jaunieji instrumentalistai, dainininkai, dirigentai pasirodė visuomenei.

Pirmasis toks koncertas įvyko birželio 27 d. Įdomiausia jame, be abejojimo, buvo diplomantų - chorvedžių, baigusiu konservatoriją neakivaizdiniu būdu, pasirodymai. Skaitlingam ir balsingam konservatorijos choro studijos chorui dirigavo net septyni jauni chorvedžiai. Tai: J. Kašponis, J. Svirskienė, I. Guokaitė, A. Jovaišaitė, J. Daukšytė, Z. Kasperavičiūtė ir A. Petrašiūtė.

Šiemet išleista tryliktoji konservatorijos absolventų laida. Diplomai įteikti 64 žmonėms. Trisdešimt septyni iš jų baigė įvairias muzikos specialybes - fortepijoną,

smuiką, dainavimą, kompoziciją, choro dirigavimą ir kt. devyni - teatrinę fakultetą, įgydami aktorius specialybę. Be to, 18 muzikų, neatsitraukdami nuo savo kasdieninio darbo įvairiose mokyklose ir muzikiniuose kolektyvuose, baigė konservatorijos neakivaizdinę fakultetą, kuris kasmet įgyja vis didesnę populiarumą, ypač chorvedžių tarpe.

Diplomus su pagyrimu gavo pianistai G. Bialobžeskis ir E. Andruškevičienė, choro dirigentas - neakivaizdininkas R. Kašponis, pajėgus altistas P. Radzevičius, Visasąjunginėje apžiuroje išsikovojęs keltalapių Pasaulinį jaunimo ir studentų festivalį Helsinkyje. Neblogus instrumentalisto davinius turi smuikininkas A. Dekšnys, iš dainininkų - absolventų kai kurie jau dabar žinomi žmonės; tai V. Dauroras ir L. Saičiūtė, dirbą Valst. akademiname operos

ir baletoteatre, H. Žaidys - Valst. filharmonijoje. Be to, šiemet konservatorijos kompozicijos klasę baigė radijo ir televizijos komiteto estradinio orkestro vadovas R. Ravevičius - gabus lengvojo žanro muzikos kūrėjas, muzikos teoretikas A. Jociūtė ir K. Garlauskas.

Rudenį dauguma šių jaunųjų muzikų, kaip pedagogai, pradės dirbti respublikos muzikos technikuose, kiti - teatruose, filharmonijoje, radijo ir televizijos komitete. A. Budrikas, B. Klevinskas ir A. Surna, baigę teatrinę fakultetą, lieka dirbti konservatorijoje. Čia nuo naujų mokslo metų organizuojamas kursas, kuriame bus ruošiami aktoriai - režisieriai.

Į šį kursą (jam vadovaus artistas J. Rudzinskas ir režisierius A. Galinis) priimta 23 žmonės. Konservatorijos dir. doc. J. Karnavičius.

Julius Gaidelis ir Stasys Santvaras, kurių kantatos premjera įvyko Bostone šį pavasarį. Ją atliko paties kompozitoriaus vadovaujamas Bostono Lietuvių choras, dalyvaujant solistams Daiva Mongridaitei ir Stasiui Liepui, akompanuojant Vyteniu M. Vasyliūnui. Koncertų sezone ketinama su kantatą pakoncertuoti ir po kitas Amerikos liet. kolonijas.

Komp. J. Gaidelio

Kantata apie Lietuvą

ŽODŽIAI STASIO SANTVARO

1. CHORAS

Per amžių tolumas tu ateini, mana tauta,
Per kruvinių kovų ir pergalių dienas — —
Esi tu pasaka per amžių amžius nebaigta,
Milžinkapių aukom apdengusi laukų varnasas...

Mes regime tave, kaip žiburį augštų erdvių,
Kaip saulę, tavo veidas juokiasi giedriai — —
Ir girdime gyvybės balsą Nemuno srovių,
Ir kaip tavam danguj apsvaigę čiułba vyturiai!...

Tu būki mūsų godų karalienė išdidi —
Tegu žiedais apsvaigsta girios ir laukai, —
Tegu viltis ugnim užsidega tavoj širdy,
O motina, mes esame tavų vilčių vaikai!...

Per amžių tolumas tu ateini, mana tauta,
Per kruvinių kovų ir pergalių dienas — —
Esi tu pasaka per amžių amžius nebaigta,
Milžinkapių aukom apdengusi laukų varnasas...

2. SOLISTĖ

Žalio, žydinčio pavasario giedrioj platybėj —
Tulpių ir lelijų pumpurais esi gyva! —
Tu manoj širdy esi pavasario linksmybė,
Mano saulę, mano Lietuvą!...

Aš nešu per laiko erdvę, tartum meilės krautį,
Tavo vardą mano sieloj gyvą visada! —
Nemuno pakrantei laisvę, tartum paukštė skraidė,
Mano brolių amžina goda!...

Metai bega, metai dingsta rudenio platybėj,
Tu laike ir metų metuose esi gyva! —
Tu manoj širdy esi pavasario linksmybė,
Mano saulę, mano Lietuvą!...

3. CHORAS

Užsidegę ugnys ant žemės salų,
Krūtinės alsuoja plačiai — —
Prikrovėme kluonus žalių dobilų —
Ir spindi, kaip auksas, kviečiai!...

Ir Joninių laužo gyvoji liepsna
Palaima liepsnoja širdy — —
Ir skrenda padangėm laisvoji daina,
Kaip rytmečio varpas skardi!...

Valio, grėbėjėlių margi kaspiniai,
Valio, mūsų laimė jauna! —
Pražydo lelijos baltai, raudonai,
Plasnoja jaunatvės diena!...

Atkilo paukštelių pilni inkilai —
Mes plazdam ir giedam visi! —
Valio, pjovėjėliai, žali dobilai,
Valio, ryto saulę šviesi!...

3A. CHORAS IR SOLISTĖ

Ant aukuro aukšto sudėta auka,
Aplaištyta brolių krauju — —
Žydėk, amžina ir kovinga talka,
Atlėkus rytojū nauju!...

Padangėj dainuoja pilki vyturiai,
Garuoja suarta dirva — —
Nukriskit į širdis, dangaus žiburiai,
Laimėta, laimėta kova!...

4. CHORAS IR SOLISTĖ

Degame laisvom dienom, kaip mėlynų dausų žvaigždėm,
Saulėj noksta derlius vasarų — —
Ir dainų garsai į dangų nuplazda kregždėm,
Teką upė neišsenkančių rytojū!...

O, gimta šalie, arudai saulės lobių kupini,
Pievon bandą gena piemenėliai! —
Žvilga sidabru šaltinio vandens šuliny,
Ak, ir mūsų širdys — džiaugsmo šaltinėliai!...

Tu gyvuok ir bėk per laiką, kaip mergaitė tekina,
Niekad, niekad negali nuvysti! —
Tu graži, kaip vasarų svaiginanti diena,
Tavo veidu skrieja amžina jaunystė!...

Degame laisvom dienom, kaip mėlynų dausų žvaigždėm,
Saulėj noksta derlius vasarų — —
Ir dainų garsai į dangų nuplazda kregždėm,
Teką upė neišsenkančių rytojū!...

Antroji dalis — minorinė, gaudi

1. SOLISTAS

Bėgo ir nubėgo vasaros gėlynų saulė,
Grėsmingais debesim grėsmingai sudūzgė audra — —
Slėgia sutemos ir drasko širdį žudanti apgaulė,
Pradingo iš langų, iš sodų ir veidų giedra!...

Lyg našlaitė, iš gimtų namų išvyta, raudi
Ant didžio kryžkelio, o mano mylima tauta! —
Amžiais tavo žemę trempė, amžiais mano brolius skriaudė,
Nedalioj savo tu esi nedalios prislėgta!...

Taiką tu mylėjai, tartum savo gintą laisvę,
Prie ažuolinių skobnių brangų svečių sodinai — —
Ak, už ką sparnus pakirto ta sunki, nuožmi nelaisvė,
Už kągi pančiais apkalti lietuviai milžinai?...

Bėgo ir nubėgo vasaros gėlynų saulė,
Grėsmingais debesim grėsmingai sudūzgė audra — —
Slėgia sutemos ir drasko širdį žudanti apgaulė,
Pradingo iš langų, iš sodų ir veidų giedra!...

2. CHORAS

Žengia, žengia geležim apkalti broliai,
Rimbais plakami, sukniamba Sibiro pusny — —
Jų krauju aplieti, rūstūs tundrų toliai,
Vandenio neranda jie gimtam slėny!...

Medžiai iškirsti žaliuojančių sodybų,
Vėtrų griaujami senųjų tėviškių namai — —
Vargo debesys juodom naktim pakibo,
Neskamba širdy palaima ir džiaugsmai!...

Broliai neberanda seserų darželių,
Neberanda, kur pradingo sentėvių kapai — —
Vieškeliai į laisvę piktžolėmis želia,
Neskamba velykinių aušrų varpai!...

Niekad žemė nepažino tokio maro,
Tokio skausmo nepažino niekad, niekada...
Visą šalį į nelaisvę sunkių varo,
Dieve, argi liks neatpirkta skriauda!...

3. SOLISTAS IR CHORAS

Atverki sutemų angas, o Dieve,
Te saulės auksu žėri tėviškės langai,
Te pumpurai prasikala pro medžių žievę,
Tegu sužvengia grįžtančio pavasario žirgai!...

O Dieve, tu atverk nelaisvės angą,
Te broliai grįžta iš visų, visų kraštų! —
Tegu audėjų staklės vėl seklyčioj žvangs,
Te siela džiaugias seserų ir brolių atrastų!...

Dar laukia Motina prie sodo vartų,
Ir laukia saulės tėviškės žali laukai — —
O Dieve, tu sutrumpink laiką mūsų kartų,
Parodyk ženklus, kad vienų naktų nepalikai!...

O Dieve, mūsų dalios baisių kančią
Nuneški Nemuno negrįžtančia srove! —
Te mūsų širdys didžią laisvės šventę švenčia,
Mes prašome, mes meldžiame, o Viešpatie, tave!...

Trečioji dalis — patetinė, iškilminga

1. CHORAS KARTOJA 1-MĄ DAINĄ

Per amžių tolumas tu ateini, mana tauta,
Per kruvinių kovų ir pergalių dienas. — —
Esi tu pasaka per amžių amžius nebaigta,
Milžinkapių aukom apdengusi laukų varnasas...

Mes regime tave, kaip žiburį augštų erdvių,
Kaip saulę, tavo veidas juokiasi giedriai — —
Ir girdime gyvybės balsą Nemuno srovių,
Ir kaip tavam danguj apsvaigę čiułba vyturiai!...

Tu būki mūsų godų karalienė išdidi —
Tegu žiedais apsvaigsta girios ir laukai, —
Tegu viltis ugnim užsidega tavoj širdy,
O motina, mes esame tavų vilčių vaikai!...

Per amžių tolumas tu ateini, mana tauta,
Per kruvinių kovų ir pergalių dienas — —
Esi tu pasaka per amžių amžius nebaigta,
Milžinkapių aukom apdengusi laukų varnasas...

Nukelta į 10 psl.

Moterų Vienybės pobūvy pas Sinašus. Iš k. į d. Mildred Mitchel, Stukas, Vasiliauskaitė, Vasiliauskienė, kun. St. Valušaitis, Karvelienė, Valaitis, Alksninis, Butkus. Stovi: Andriušienė, Petrashienė, Sinašienė ir Helen Kulber.

MOTERŲ VIENYBĖS metiniame pobūvyje pas Sinašus Brooklyne liepos 15 d. Iš k. į d. 1-oje eilėje: Šimėnas, Valaitienė, Bacevičienė, Litvaitienė, Andriušienė, Vaitekūnienė, Stevensonienė (jos sūneliai priekyje), Dapsonienė, Stukas, Karvelis, Stevenson, II-oje eil.: Mikolainienė, Misiūnienė (VL), Gramienė, Zablockienė, Venienė, Petrashienė, Shalinskienė, Helen Kulber, Trečiokienė, Vasiliauskienė, Karvelienė, III eil.: Vasiliauskaitė, Jankauskienė, Butkus, Smetonienė, Mažeika, Mažeikienė, Lukienė, Mitchel, Diržienė su motina, Misiūnienė, Povilanskienė, Puodžiuvienė, Puodžius, Mildred Mitchel, Dapson, Andriušis, Venis, Trečiokas, Tysliavienė, Alksninis, Povilauskas, Ragelis, Kručiūnė, Paulienė, Gaigalienė. Viršuje stovi: Vasiliauskienė, (K), Smetona, Jean Schwenck, Jankauskas, Daukantas su žmona, Spūdienė, adv. Briedis, Valaitis. Kai kurių svečių pavardės nepaminėtos, nes ne visas pavyko sužinoti.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Moterims

Dar apie daržoves

Kuo daržovės naudingos žmogaus organizmui? Pirmiausia, jos yra pagrindinis vitaminių, ypač vitamino C ir karotino, šaltinis. Daržovėse taip pat yra pagrindinis kalcio mineralinių medžiagų bei mikroelementų. Kai kuriose daržovėse, kaip burkeliuose, ropose, morkose, kopūstuose ir kt., yra pektininių medžiagų, kurios sugeria žarnyno bakterijų pagamintus nuodus ir apsaugo organizmą nuo apsinuodijimo. Jos naikina žarnyne puvimo mikrobus ir gydo žaizdas.

Su žaliomis daržovėmis gauname fermentų, padedančių geriau suvirškinti maistą. Pavyzdžiui, svogunuose esantieji fermentai skaldo baltymus panašiai, kaip ir skrandžio sultys; kopūstų ir salotų fermentai skaldo baltymus, kaip kasos sultys.

Labai didelę reikšmę visiems, o ypač pagyvenusiems žmonėms turi daržovėse esanti celiuliozė. Jos organizmas nepasisavina, ji net vadinama nemaistinga angliavandeniū. Nežinant to, ji labai svarbi, nes pagreitina žarnų judesius ir neleidžia išsivystyti vidurių užkietėjimams. Celiuliozė labai svarbi aterosklerozės — vienos iš labiausiai paplitusių ligų senyvo amžiaus žmonių tarpe — profilaktikai bei gydymui, kadangi ji padeda išskirti iš organizmo cholesteroliną.

Daržovėse yra įvairių organinių rūgščių, kurios taip pat užtikrina normalų virškinimą. Yra daržovėse (svogunuose, česnakuose, morkose, pomidoruose, ridikuose, krienuose, burkeliuose) fitoncidių medžiagų, naikinančių įvairius mikrobus.

Daržovės plačiai patiriamos vartoti įvairių susirgimų atvejais. Pavyzdžiui, mūsų kasdien vartojamos bulvės gerai padeda kaip vaistas prie inkstų bei širdies susirgimų, nes didina šlapimo išsiskyrimą. Žalių bulvių sultys padeda gyti virškinamojo trakto opoms, o taip pat siūlomos vartoti, sergant hipertoniine liga, nes mažina kraujospūdį.

Mūsų žmonių mėgiami kopūstai, taip pat kairi ir bulvės, yra nuolatinis vitamino C šaltinis mūsų maiste ir jau tuo apsaugo organizmą nuo daugelio negalavimų. Kopūstuose yra gerai įsisavinamų kalcio druskų, todėl jie patiriami vaikams bei tuberkuloze sergantiems. Žiedinius kopūstus, kadangi juose yra vitamino B₁, naudinga vartoti prie nervų sistemos susirgimų; juose esanti folinė rūgštis labai reikalinga kraujogamybai.

Arbuzai ir dynės rekomenduojami, esant inkstų, kepenų susirgimams, širdies-kraujagyslių sistemos sutrikimams, mažakraujys-

tei. Arbūzų minkštimas vartotinas, sergant virškinamojo trakto uždegimais.

Agurkai, ypač marinuoti, skatina sulčių išsiskyrimą, todėl kaip priedas vartotini prie įvairių patiekalų. Juos ypač patirama vartoti nutukusiems žmonėms. Svežių agurkų sultys geriamos nuo įvairių veido ir šiaip odos išberimų, vartojamos kosmetikoje.

Griežčiai turi daug pektininių medžiagų, apie 6% įvairių cukrų, šiek tiek B grupės vitamino ir vitamino C (apie 25 mg šimto gramų). Griežčiai taip pat rekomenduojami, esant vidurių užkietėjimams. Kai kas teigia, kad griežčiai gydo nuo reumato. Nepatirama jų vartoti, esant aštriems skrandžio ir žarnyno susirgimams.

Ridikai ir ridikėliai turi daugiausia iš visų daržovių kalcio druskų, ypač juodieji ridikai. Turi jie šiek tiek ir vitamino C, o ridikėliai — ir vitamino B₁. Be to, ridikuose yra baktericidinės (bakterijas užmušančios) medžiagos licozimo ir eterinių aliejų, todėl jie sužadina apetitą. Žmonės ridikų sultis naudoja atsikojimui, nuo nemigos, nuo galvos skausmų. Jie skatina ir tulžies išsiskyrimą (geriamas jų 110–150 ml 25% skiedinys). Nepatirama vartoti ridikų, sergant gastritu ar padidėjusiu rūgštingumu, žarnyno uždegimais ir opomis virškinimo trakte. Ridikus ir ridikėlius daudžiama vartoti sergantiems kepenų ir inkstų ligomis.

Krienuose yra daug vitamino C ir fitoncidių. Jie sužadina apetitą, be to, krienių sultys, sumaišytos su medumi, padeda nuo slogos bei užkūmus.

Morkose yra daug cukrų, kalcio druskų, karotino, iš kurio organizme gaminasi vitaminas A ir B grupės vitaminai. Morkos rekomenduojamos, sergant kepenų, inkstų, širdies-kraujagyslių ligomis. Morkos ir jų sultys labai stiprina visą organizmą, teikia jam atsparumą prieš infekcines ligas, mažakraujystę ir pan.

Burokėliai turtingi kalcio, mangano druskų, vitamino C, folinės rūgšties, rūgštynių ir šiek tiek — obuolių rūgšties. Jie gerai padeda sergantiems hemorojumi. Suo atveju patirama naudoti po 100 g virtų burkelių 2 kartus per dieną prieš pietus ir prieš vakarienę. Rauginti burkėliai patirami vartoti liesiems ir nervingiems žmonėms.

Žirniai turi daug cukraus, be to, juose yra labai vertingų žmogui baltymų, o žaliuose žirneliuose yra karotino, vitamino C ir B grupės vitamino D₂ (vitaminas žirniuose yra B grupės vitamino ir karotino). Žirniai rekomenduojami visiems, o ypač sergantiems nervų sistemos sutrikimais.

Pomidoruose yra nemažai karotino, vitamino P ir C. Jie rekomenduojami prieš širdies — kraujagyslių susirgimų, virškinamojo trakto sutrikimų ir kt.

Salotose — daug kalcio druskų, todėl jos ypač patirtinos vaikams ir sergantiems tuberkuloze, taip pat — esant širdies bei kraujagyslių susirgimams.

Spinatuose yra geležies, kalcio, natrio, kalcio, magnio, fosforo, o taip pat karotino, vitamino C, P, K, B₁, folinės rūgšties ir purininių junginių. Rekomenduojami visiems, ypač vaikams, ir sergant tuberkuloze, mažakraujyste. O nerekomenduojami — sergant kepenų bei inkstų ligomis.

Svogunai padeda prie anginų, slogų, dizenterijos.

Česnakuose yra fitoncidių medžiagų, kurios stabdo žarnyne puvimo procesus, naikina puvimo bakterijas, skatina širdies veiklą, padeda net prie kokliušo, aterosklerozės, koltų, bet vengti, esant inkstų susirgimams.

Suaugusiam žmogui patirama kasdien vartoti apie 660 g, vaikui iki 11 m — 250–300 g, 11–15 m vaikui — iki 400 g daržovių.

Gyd. B. JUKTONIENĖ

Moterų Vienybės pobūvyje p. Sinašienės sodyboje pereiną sekmadienį. Iš k. į d.: naujoji Moterų Vienybės sekretorė Helen Venis, V. Tysliavienė, Zablockienė ir I. Mikolainienė.

* Marija Varnienė ir Gražina Griniuvienė iš Washington, D. C. rugsėjo mėnesį atostogų išvyksta į Europą.

* Jūratė Kazickaitė vasaros semestru išvyko į Šveicariją.

* New Yorko skautės šiemet stovykliaus nuo rugpjūčio 25 iki rugsėjo 2 Cape Cod apylinkėse. Stovyklai registruotis galima pas tūtininkus iki liepos 31 d. Stovyklės mokeskis vienam asmeniui 20 dol.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rukyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis. Prekes siunčiame ir per pašta.

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

KANTATA APIE LIETUVĄ,
Atkelto iš 8 psl.

2. SOLISTE IR SOLISTAS DUETAS

Regni, parbėga tyto saulė,
Krantai sūloba žėra ežerai
Taika, taika visam pasauli,
J' dainų bokštus kelia pavara...

Regni, laisva pabunda žemė,
Ir skamba klonyje laisva daina
Pradingo rytmečiai aptemė,
Ir juodo varžo jau gana, gana...

Regni, sesuo namo sugrįžta,
Po laimę žiedus krauna į žemėn
Ir broliui skelbia laimę ryžta,
Ir paukščiui giesmę gieda dvyliktą...

Regni, tokia giedė padangė,
Ir vasara žiedų žiedais gyva
Jauči austra j' dainų žemė,
Ir saulė plazda laisvės vėliava!

3. FINALINIS CHORAS IR SOLISTAI

Austra atkrieja, tu, sesune, pakėskite,
Pavasario laisvę pilni laukai!
Dama, kaip sakdies, pakils j' auštį,
Pavasario laisvę pilni laukai!

Namui išgirdi, o dūva auštis,
Tiek dainų, tiek dainų pavasario dainų!
Visi draugai, visi tūkoni, nors kaitų,
Tiek dainų, tiek dainų pavasario dainų!

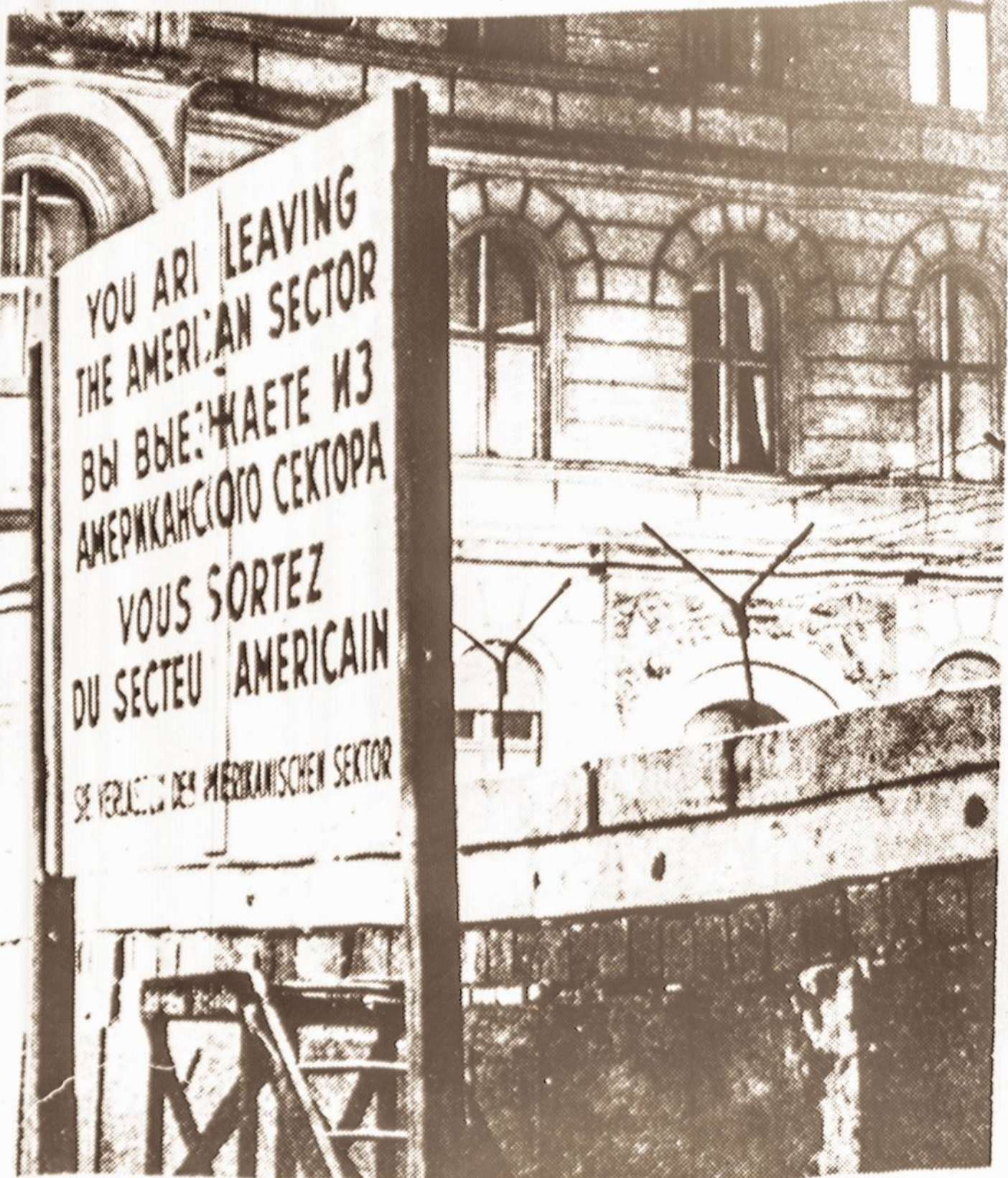
Nupūsiu seseriai žiedų vainiką,
Prie brolio vartų žėras risti žirgus!
Nupūsiu Motinai kviečių vainiką,
Pradins medalius atnešti vargus!

Kaip saulė kyčioje vartų laisvės brolybe,
Skambes žvaves kupina giesmė!
Ir bokštų kilis ordien šaukia vienybe,
Skambes žvaves kupina giesmė!

Austra atkrieja, tu, visuma padangių,
Pavasario laisvę daina gyva!
Pakilkite, visi žiedai padangių,
Jau laisvės saulė spindi Lietuva!

President John F. Kennedy

"Because we needed to reach this higher long-term level of readiness more quickly, 155,000 members of the Reserve and National Guard were activated under the act of this Congress. Some disruptions were inevitable. But the overwhelming majority bear their burdens, and their nation's, with admirable and traditional devotion."

WELCOME HOME
NATIONAL GUARDIAN

Jis yra karys — ir savo darbą puikiai moka. Jis lakūnas, atlikęs ilgalaikį skridimą. Pernai šiuo metu jis buvo mašinistas... Mechanikas... advokatas... saskaitininkas. Bet jį pašaukė Tėvynė... ir jis atsiliepė. Jis savanoriškai paliko namus, šeimą, darbą, nes kažkur toli išdygo mūro siena, grasanti laisvei.

Tačiau jam tai ne pirmas kartas. Jis i panašios rūšies šaukimus atsiliepia jau nuo to laiko, kai 13 britų kolonijų pasiskelbė laisvę, nes jis yra Tautinės Gvardijos karys — pilietis, kiekvienu momentu pasirengęs Berlyno krizei, ir visuomet pasirėngęs padėti bet kokios nelaimės atveju. Be jo pasiaukojimo mes negalime apseiti.

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS SULAITIS

RIČARDAS VAITKEVIČIUS, Vilniaus "Žalgirio" yrininkas ir treneris. S. Narkėliūnaitės nuotrauka.

Po ilgų ir sunkių kovų paaiškėjo, kas turės teisę bandymui nuvainikuoti šiuometinį pasaulio šachmatų čempioną M. Botviniką. Aštuonių kandidatų turnyre stipri kova vyko dar dviejų rusų T. Petrosiano, J. Gelerio ir esto P. Kereso (beje, ir šis atstovavo Sov. Sąjungą). Tačiau paskutiniuose ratuose laimė nusisypsojo Petrosianui, kuris pustaškiu sugebėjo atsiskirti nuo Kereso ir Gelerio, tuomet išplėšiant galimybę susikibti su M. Botvininku.

M. Botvininko - T. Petrosiano mačas (24 partijos) įvyks 1963 metais. Iki šiol šie šachmatininkai yra susitikę tarpusavyje 3 kartus ir visos partijos baigėsi lygiomis.

Žvelgiant į lietuvišką šachmatų pasaulį, reikia pažymėti neseniai vykusį šachmatų turnyrą Auroroje (prie Chicago), kur 58 dalyvių tarpe žaidė ir 5 lietuviai. Iš lietuvių tarpo čia geriausiai pasirodė jaunas cicerietis V. Palčiauskas, kuris su 4 taškais dalinosi III - V vietą. P. Šalkauskas čia sugriebė 3,5 tšk., Vl. Karpuška - 2,5, A. Zujus ir K. Jankauskas po 2 tšk.

Reikia prisiminti, kad prieš 25 metus Lietuvos šachmatininkai dalyvavo VII pasaulinėje šachmatų olimpiadoje Stockholme ir komandinėse

varžybose užėmė VII - VIII vietą (iš 19 valstybių komandų). Lietuvą tada atstovavo: Mikėnas, Vaitonis, Vištanekis, Luckis, Abramavičius. Pirmąją vietą tose varžybose iškovojo JAV komanda.

Chicago sporto mėgėjai susidomėję seka sporto žinias per Margučio radijo programą, kurias neseniai pirmadienio vakarais pradėjo teikti Petras Petrutis.

Petrutį anksčiau pažinojome kaip sporto darbuotoją, o paskutiniiais metais ir kaip progresuojantį sporto bei kitų sričių reportažų autorių. Taip pat ir jo foto aparatu užfiksuotų nuotraukų dažnai galima užtikti laikraščiuose ir žurnaluose.

Dabartiniu laiku, kada sporto žinios bei aprašymai vis retėja mūsų spaudoje, P. Petručio balsas apie sportą radijo bangomis yra sveikintinas dalykas. Tikimės, kad šis sporto bičiulis greitai nepavargs, kaip kiti mūsų plunksnos draugai.

Skaitant oro paštu gaunamą Vilniaus Sporto laikraštį, Vilniaus "Žalgirio" komandoje užtikta tris rusiškas pavardes.

Tuo tarpu amerikiečių sporto žurnalas Sports Illustrated parašė, jog komandą sudarė 7 lietuviai ir 2 rusai. Tas pats žurnalas paminėjo, jog

po laimėjimo komandos vyriausias asmuo - yrininkas (taip pat ir treneris) Ričardas Vaitkevičius pabučiavo Antaną Bagdonavičių.

Sporto laikraštis tą pačią dieną turėjo telefoninį pasikalbėjimą su Vaitkevičium, apsisostusiu Philadelphia miesto Sheraton viešbutyje. Jis tarp kitko pažymėjo, kad "ypač džiaugėsi Lietuvos irkluotojų pergale JAV gyveną

pažangieji lietuviai, kurie mums surengė gražų sutikimą." Taip pat jis pareiškė, jog liepos mėn. 10 d. turėjęs įvykti antras susitikimas buvo atšauktas, nes amerikiečiai pabugo.

Būdinga, kad Vilniaus Žalgirio komanda, atsakydama į "pažangiosios" Vilnės iš

* Kun. Petras P. Silvinskas, Overbrook kunigų seminarijos profesorius, nuo liepos 8 paskirtas Apaštališkosios delegatūros Washingtono sekretorium. Naujasis delegatūros pareigūnas yra philadelphiečio Kazimiero Silvinsko sūnus, kunigu išventintas ir mokslus baigęs Romoje.

* Adam J. Sanulėnas, new-yorkietis, pastaruoju metu dirbęs Great Lakes, Ill., kaip Allowance Branch vedėjas prie Electronics Supply Office, paskirtas vadovauti techninei daliai medžiagų tvarkymo skyriuje neseniai atkurtame Defense Electronics Supply Center, Dayton, Ohio.

Chicago sveikinimus, leido padėkoti tik 6 komandos lietuviams. O nespausdintuose išsireiškimuose jie priminė išėivijoje gyvenantiems tautiečiams, jog dar "jūs nekaratą išgirsite apie mūsų žygius Lietuvos garbei."

(Red. pastaba: "Žalgiriečiams" viešint New Yorke, teko patirti, kad kai kuriuose amerikiečių laikraščiuose tarp "žalgiriečių" minėtas septintasis lietuvis - Jucys, originaliai buvęs komandos sąraše vykti į Ameriką, bet ištrauktas paskutiniu momentu, kai paaiškėjo, jog jisai neatlikęs savo įsipareigojimų mokykoje. Telkę informaciją dar paaiškino, kad pažangumas moksle pas juos yra labai svarbus faktorius, nulemias sportininkų dalyvavimą bet kokiose rungtyne.)

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

••••• VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

•••••

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.

Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANT'S Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-2089

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBE

* Dr. J. K. valiūnas su sūnumi Domu porai savaitių išvykęs į Europą ir lankysis keliose valstybėse, L. Valiūnėnė su kitais vaikais šiuo metu atostogauja Cape Cod, Mass.

* Elena Legeckienė, Vienybės skaitytoja, tris su puse savaites praleidusi Europoje, sugrįžo į New Yorką. Lankėsi pas gimines ir pažįstamus Vokietijoje, kur praleido daugiausia laiko. Trumpiau buvo Šveicarijaj ir Paryžiuje.

* Kun. L. Jankus, BALFO reikalų vedėjas, praleidęs porą savaitių Floridoje, vėl sugrįžo prie pareigų.

* Sigitas Novickis su žmona Kristina, praleidę septynias savaites povestuvinėje kelionėje Europoje, šią savaitę sugrįžta į New Yorką. Nuolat apsigyvens Kalifornijoje.

* Kazys Karuža iš Kalifornijos, su dukra ir sūnumi lankydamasis New Yorke, Juozo Andriūšio lydimas, buvo užsukęs ir į Vienybę.

* Liepos 22 d., sekmadienį, New Yorko Korp! Neo-Lithuania savo nariams su šeimomis ir draugais rengia gegužinę Sunken Meadow State Park, L. I., N. Y. Gegužinės pradžią 10 val. ryto. Renkamasi šiaurinėje parko dalyje. Atvykstama su savo užkandžiais. Vykstantieji į Korp! vasaros stovyklą užsiregistruoja pas Valdybos pirmininką ir sumoka \$10 registracijos mokesčio iki rugpjūčio 1 d.

* Ignas Sajauka, visuomenės veikėjas iš St. Catherine, Kanados, su žmona Adele porai savaitių yra atvykęs pas savo uošvius į Maspethą pasisvečiuoti.

* Dail. Česlovas Janušas su žmona šį šeštadienį visam mėnesiui išvyksta atostogų su savo bičiuliais Jonu ir Bebe Budzinauskais iš Waterburio. Dailininkas savo paveikslams ieškos temų žvejų prieplaukose ir jūros pakrantėse Maine ir kt. N. Anglijos valstybėse. Sugrįžęs, jis savo darbotvarkėje jau turi kelis pakvietimus demonstruoti paveikslų piešimus. Kvietėjų tarpe yra žymi St. Luke Art Guild New Yorke ir L. I. Women's Assn.

* Dalva ir Romas Kezliai birželio 30 d. susilaukė sūnaus, kuriam duotas Algimanto Jono vardas.

* Moterų Vienybės metinis pobūvis pas Sinušus Brooklyne, prie Highland Blvd, parko liepos 15 d. praėjo labai sėkmingai. Dalyvavo daug organizacijos narių ir svečių. Pobūvio svečiai išbuvo iki vėlumos, patogiai įsitaisę Sinušų namuose ir sodyboje. Sutemus, J. Zabielskis svečiams parodė ekrane vaizdą iš Dariaus ir Girėno transatlantinio žygio. Pabaigai Walter Sinušas parodė savo spalvotų nuotraukų iš šeimos ir iš Moterų Vienybės veiklos. Prieš išleisdami svečius Sinušai dar sykį juos pavažiavo.

Is Dariaus ir Girėno minėjimo Brooklyne liepos 14 d. Prie didvyrių paminklo: Paminklo Komiteto nariai su svečiais - iš k. į d. - Milmantavičienė, Linas, A. Bržek, J. Valakas, Ant. Diržys, J. Šaltis (pim), Milmantas, Petrashienė, Ant. Sodaitis, adv. St. Briedis, Br. Spūdienė. Kitoje nuotraukoje - Tėvynės redaktorius Ant. Sodaitis (kairėje) kalba minėjimo metu. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Paminėjo Darių ir Girėną

Paminklo Statymo Komiteto iniciatyva, liepos 14 d. 3 val. prie Dariaus-Girėno paminklo Lituanikos aikštėje surengtas minėjimas, kuriam vadovavo Komiteto pirm. J. Šaltis.

Invokaciją paskaitė Karalienės Angelų parapijos vikaras kun. V. Pikturna, įžanginę kalbą angliškai pasakė adv. St. Briedis, Amerikos ir Lietuvos himnus giedojo socialistė Lionė Jodytė.

Pagrindinę kalbą pasakė Tėvynės redaktorius Antanas Sodaitis. Po žodį tarė ir Moterų Vienybės atstovė A. Petrash ir Paminklo Komiteto - Br. Spūdienė, J. Aymanas atstovavo SLA 38 kuopą. Moterų Vienybės ir Paminklo Komitetas padėjo prie paminklo gėlių.

Kitas Dariaus ir Girėno minėjimas, taip pat prie Dariaus ir Girėno paminklo, įvyko liepos 15 d. Minėjimą rengė Amerikos Liet. Legiono Dariaus ir Girėno posto nr. 1 ir LKV Sąjungos New Yorko skyrius.

Posto vadas Ant. Kaunas padėjo vainiką ir pasakė kalbą. Po to buvo pamaldos Apriškimui par. bažnyčioje.

Vėliau tos pat par. salėje Legiono vadas kap. P. Jurgėla skaitė paskaitą apie Dariaus ir Girėno skridimo paruošimą ir įvykdymą. Paskaitą pavairino J. Zabelskio rodomi paveikslai. Dar kalbėjo J. J. Stukas, A. Vakselis ir kt. Vakaro programą vedė kap. V. Aiksninis.

Kad ir platesnė publika su-

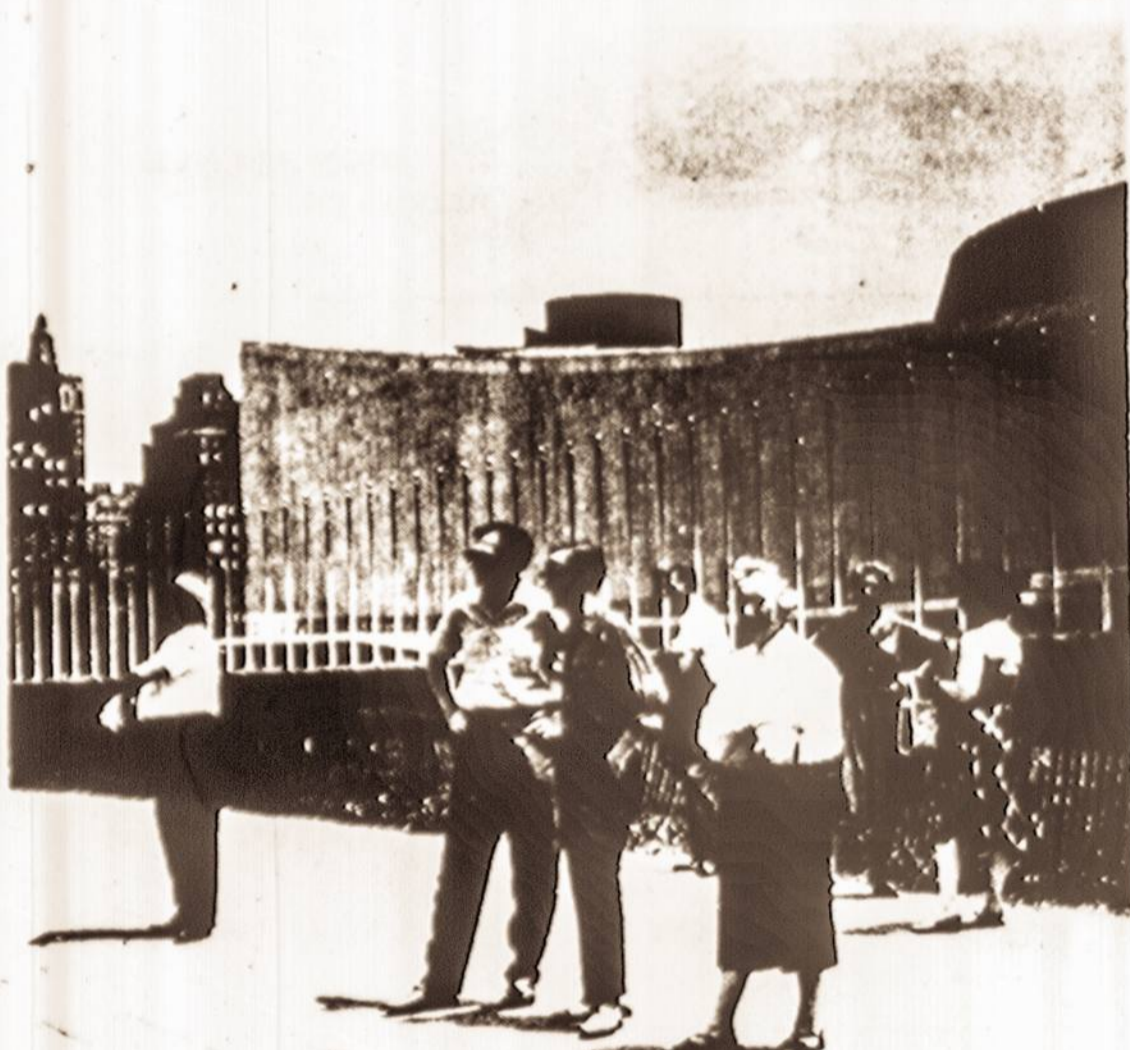
sipažintų su Dariaus ir Girėno skridimo vaizdais, N. Y. postas išleidžia seriją 35 mm projekcinių paveikslų, kuriuos norintieji galės įsigyti už mažą kainą.

Liepos 15 d. vakare, pasiūlytas Dariaus ir Girėno minėjimui, visa eilė jo dalyvių atvyko į Moterų Vienybės pobūvį pas A. Sinušienę, o J. Zabielskis svečiams parodė Dariaus ir Girėno paveikslus. Jie yra padaryti iš įvairių spaudoje tilpusių nuotraukų.

* J. Jakubauskas iš Chicago, buv. sportininkas, atvykęs į SLA seimą, ta proga dar buvo nuvykęs į Boston, Mass., o viešėdamas New Yorke aplankė ir Vienybę.

Simfoninio koncerto programa Kultūros Kongrese

* Muzikos sekcija yra numatiusi šią simfoninio koncerto programą rudenį įvykstančiame Kultūros Kongrese: pora veikalų iš Jeronimo Kačinsko kūrybos, ištrauka iš kompozitoriaus J. Gaidelio 5-sios simfonijos, arba du liet. šokiai, Vl. Jakubėno sukurtos simfonijos ištrauka, Karnavičiaus Lietuviškoji rapsodija ir Karlovičiaus - Lietuviškoji rapsodija (ž. šio Vienybės numerio MES). Koncertą diriguos Jer. Kačinskas, o koncertui parengti Muzikos sekcija sudarys atitinkamą komisiją. Be to, bus paskaita, tema: Kas yra pasiekta lietuvių kompozitorių per paskutinį dešimtmetį.

Nuo Jungtinių Tautų pusės skersai gatvę Pavergtųjų Tautų savaitės iškilmes stebi: iš k. į d. Jurgis Blėkaitis iš Washingtono, Alfis Nyka-Niliūnas iš Baltimorės ir dr. Ona Labanauskaitė. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

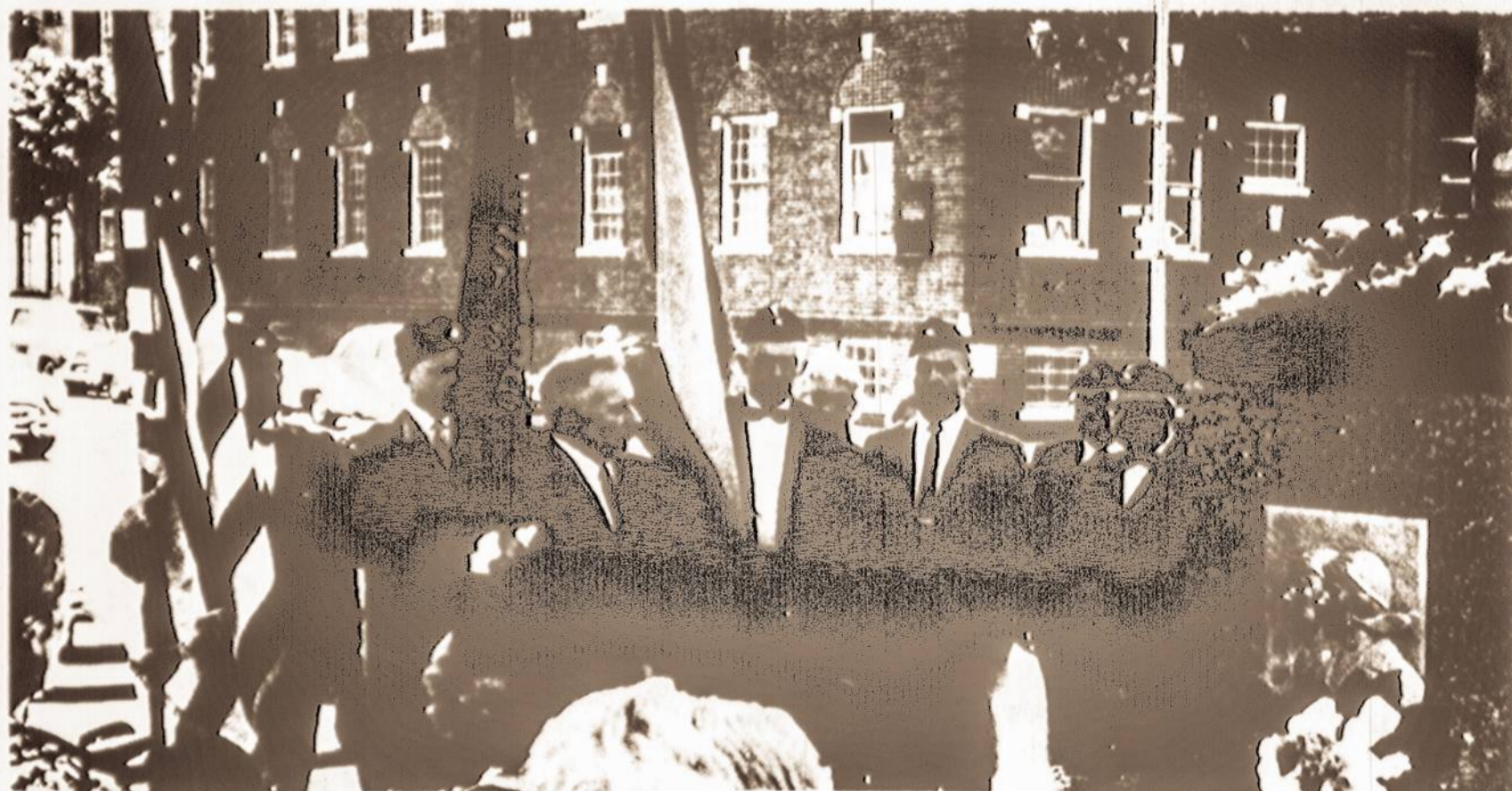
PAVERGTŪJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Atkelto iš 1 psl.

Liepos 18 d. vakare iš New Yorko nuvyke Pavergtųjų Europos Tautų atstovai surengė Washingtono savo tradinį priėmimą amerikiečiams. Jame dalyvavo ir kalbėjo senatoriai ir kongresmanai, pasisakydami už ateities veiklą, kad pavergtiesiems vėl išauštu laisvės rytas.

Tuo tarpu New Yorko angliškoji spauda, radijas įvairiomis progomis paminėjo Pavergtųjų Tautų Savaitę, pateikdami iškilnių aprašymų ir jų fotografijų.

Skaitykite ir plotinkite VIENYBĘ!

Amerikos legionieriai ir liet. kariai veteranai pagerbia transatlantinius lakūnus liepos 15 d. Kalbą sako L. Virbickas. A. Kundroto nuotrauka